

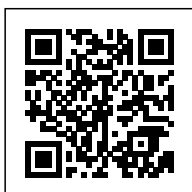

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

1242/0

**Vládní návrh zákona o zvláštních způsobech hlasování ve volbách do
Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2021 a o
změně některých zákonů**

Zástupce předkladatele: ministr vnitra
Doručeno poslancům: 14. června 2021 v 19:13

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne ... 2021

o zvláštních způsobech hlasování ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2021 a o změně některých zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ZVLÁŠTNÍ ZPŮSOBY HLASOVÁNÍ VE VOLBÁCH DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2021

Hlava I

Obecná ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje podmínky výkonu volebního práva na území České republiky u osob omezených na osobní svobodě z důvodu ochrany veřejného zdraví před onemocněním covid-19 a dalších osob podle tohoto zákona ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dále jen „Poslanecká sněmovna“), které se uskuteční ve dnech 8. a 9. října 2021, (dále jen „volby“) a podmínky výkonu práva těchto osob hlasovat v místním nebo krajském referendu konaném v souběhu s volbami prostřednictvím zvláštních způsobů hlasování. Tento zákon dále upravuje zvláštní pravidla správy voleb a zjišťování výsledků voleb.

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) karanténou nebo izolací karanténa nebo izolace nařízená podle zákona upravujícího ochranu veřejného zdraví¹⁾ z důvodu ochrany veřejného zdraví před onemocněním covid-19,
- b) pobytovým zařízením zařízení sociálních služeb, které poskytuje pobytové služby, školské

¹⁾ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, věznice, vazební věznice, ústav pro výkon zabezpečovací detence a zdravotnické zařízení poskytovatele lůžkové péče,
- c) uzavřením pobytového zařízení uzavření pobytového zařízení podle zákona upravujícího ochranu veřejného zdraví z důvodu ochrany veřejného zdraví před onemocněním covid-19,
 - d) volebním stanovištěm dočasné zařízení, které umožňuje hlasování ze silničního motorového vozidla,
 - e) zvláštním způsobem hlasování hlasování u volebního stanoviště, hlasování při pobytovém zařízení a hlasování do zvláštní přenosné volební schránky,
 - f) oprávněným voličem osoba, která
 1. je voličem podle zákona upravujícího volby do Parlamentu České republiky (dále jen „volební zákon“) a
 2. ke dni, kdy lze hlasovat zvláštním způsobem hlasování podle tohoto zákona, je osobou v karanténě nebo izolaci nebo k tomuto dni pobývá v pobytovém zařízení, které je uzavřeno,
 - g) komisí pro hlasování volební orgán, který zajišťuje zvláštní způsoby hlasování,
 - h) sčítací komisí volební orgán, který zajišťuje sčítání hlasů odevzdaných zvláštním způsobem hlasování,
 - i) prvním dnem voleb první den voleb stanovený volebním zákonem.

§ 3

Použití zvláštních způsobů hlasování

Zvláštní způsoby hlasování se použijí, bude-li dne 15. září 2021 trvat stav pandemické pohotovosti nebo nouzový stav vyhlášený alespoň pro část území České republiky z důvodu ohrožení zdraví šířením onemocnění covid-19.

§ 4

Překážka ve výkonu volebního práva

(1) Překážka ve výkonu volebního práva stanovená volebním zákonem pro osoby s omezenou osobní svobodou z důvodu ochrany zdraví lidu se nevztahuje na oprávněného voliče, který při volbách podle tohoto zákona využije zvláštního způsobu hlasování.

(2) Osoba prokáže, že je ke dni, v němž chce hlasovat zvláštním způsobem hlasování, v karanténě nebo izolaci, potvrzením vydaným poskytovatelem zdravotních služeb nebo rozhodnutím krajské hygienické stanice anebo jiným věrohodným způsobem, popřípadě vyplní a vlastnoručně podepíše před komisí pro hlasování čestné prohlášení, že je v karanténě nebo izolaci. Za osobu v karanténě nebo izolaci se považuje též osoba, která se prokáže listinným nebo elektronickým potvrzením o pozitivním výsledku testu na přítomnost viru způsobujícího

onemocnění covid-19.

§ 5

Komise pro hlasování

(1) Komise pro hlasování zřizuje krajský úřad tak, aby na každý okres na území volebního kraje připadala alespoň 1 komise. Na území hlavního města Prahy zřizuje Magistrát hlavního města Prahy alespoň 5 komisí pro hlasování.

(2) Komise pro hlasování má 3 členy jmenované ředitelem krajského úřadu, který zároveň určí, který z nich bude zapisovatelem. Zapisovatel komise pro hlasování plní úkoly, které volební zákon svěřuje předsedovi okrskové volební komise. Pro zajištění hlasování je nutná přítomnost alespoň 2 členů komise.

(3) Na podmínky členství v komisi pro hlasování se použijí obdobně ustanovení volebního zákona upravující podmínky členství v okrskové volební komisi.

(4) Krajský úřad zajišťuje proškolení členů komise pro hlasování. Krajský úřad také zajišťuje pro komisi pro hlasování ochranné a hygienické prostředky, výpočetní techniku, včetně mobilního telefonu s přístupem k internetu, další nezbytně nutná technická zařízení, volební dokumentaci, volební schránky a dopravu při výkonu její činnosti. Pro účely zajištění dopravy může krajský úřad svěřit dopravní prostředek členům komise pro hlasování.

§ 6

Sčítací komise

(1) Sčítací komisi zřizuje krajský úřad pro území volebního kraje.

(2) Sčítací komise má 3 členy, které jmenuje ředitel krajského úřadu. Ředitel krajského úřadu zároveň určí, který z členů komise bude zapisovatelem. Zapisovatel sčítací komise plní úkoly, které volební zákon svěřuje předsedovi okrskové volební komise. Vyžaduje-li to náročnost sčítání hlasů v daném kraji, může ředitel krajského úřadu jmenovat do sčítací komise nejvýše další 4 členy.

(3) Na podmínky členství ve sčítací komisi se použijí obdobně ustanovení volebního zákona upravující podmínky členství v okrskové volební komisi.

(4) Sčítací komise je příslušná ke sčítání hlasů odevzdaných komisím pro hlasování zřízeným na území volebního kraje.

(5) Školení členů sčítací komise ve spolupráci s Českým statistickým úřadem a podmínky pro činnost sčítací komise, včetně ochranných a hygienických prostředků, zajišťuje krajský úřad.

§ 7

Obecné podmínky pro umožnění zvláštního způsobu hlasování

(1) Za pořádek při hlasování odpovídá zapisovatel komise pro hlasování. Jeho pokyny k zachování pořádku a řádného průběhu hlasování jsou závazné pro všechny přítomné osoby.

(2) Oprávněný volič prokazuje komisi pro hlasování svou totožnost, věk a adresu místa trvalého pobytu předložením občanského průkazu, cestovního, diplomatického nebo

služebního pasu České republiky anebo cestovního průkazu.

(3) Komise pro hlasování dále ověří, že oprávněný volič je v karanténě nebo izolaci. Prokáže-li oprávněný volič tuto skutečnost čestným prohlášením, přiloží je komise pro hlasování k seznamu oprávněných voličů, kteří hlasovali.

(4) Oprávněný volič, kterému byl vydán voličský průkaz, je povinen odevzdat jej před hlasováním komisi pro hlasování. Voličský průkaz komise přiloží k seznamu oprávněných voličů, kteří hlasovali.

(5) Komise pro hlasování umožní oprávněnému voliči hlasovat po ověření skutečností podle odstavců 2 a 3.

(6) Oprávněný volič hlasuje osobně, zastoupení není přípustné.

Hlava II

Hlasování u volebního stanoviště

§ 8

Podmínky hlasování u volebního stanoviště

U volebního stanoviště může hlasovat oprávněný volič, který má adresu místa trvalého pobytu na území, pro něž bylo volební stanoviště zřízeno, a oprávněný volič, kterému byl vydán voličský průkaz.

§ 9

Zřízení volebního stanoviště

(1) Krajský úřad po projednání s Armádou České republiky a s Policií České republiky zřídí pro každý okres ve volebním kraji alespoň 1 volební stanoviště; současně stanoví, pro který okres, popřípadě jakou jeho část vymezenou výčtem území obcí je dané volební stanoviště zřízeno. Na území hlavního města Prahy zřídí Magistrát hlavního města Prahy alespoň 5 volebních stanovišť tak, aby každá městská část spadala pod některé volební stanoviště; současně stanoví, pro která území jsou volební stanoviště zřízena.

(2) Volební stanoviště musí být zřízeno na místě s dopravní dostupností umožňující plynulý příjezd a odjezd silničních motorových vozidel.

(3) Informaci o umístění volebního stanoviště zveřejní krajský úřad na svých internetových stránkách do patnáctého dne před prvním dnem voleb. Krajský úřad současně poskytne informaci o umístění volebního stanoviště Ministerstvu vnitra.

(4) Armáda České republiky zajistí vybudování a vybavení volebního stanoviště s výjimkou technických prostředků podle § 5 odst. 4.

§ 10

Způsob hlasování u volebního stanoviště

(1) Hlasovat u volebního stanoviště lze v průběhu druhého dne před prvním dnem voleb v době od 8 do 17 hodin, a to výlučně ze silničního motorového vozidla, kterým se k volebnímu

stanovišti oprávněný volič dostavil. Před uzavřením volebního stanoviště umožní komise pro hlasování hlasovat oprávněným voličům, kteří v 17 hodin čekají na hlasování před volebním stanovištěm. Z jednoho silničního motorového vozidla může hlasovat více oprávněných voličů.

(2) Při příjezdu k volebnímu stanovišti a odjezdu od něj se řidič silničního motorového vozidla řídí pokyny komise pro hlasování a příslušníků Policie České republiky dohlížejících na provoz u volebního stanoviště.

(3) Komise pro hlasování vydá oprávněnému voliči po prokázání splnění podmínek podle § 7 a 8 úřední obálku označenou úředním razítkem krajského úřadu. Požádá-li o to oprávněný volič, poskytne mu komise pro hlasování také hlasovací lístky.

§ 11

Evidence oprávněných voličů

Komise pro hlasování sestavuje seznam oprávněných voličů, kteří hlasovali u volebního stanoviště. V seznamu komise uvede jméno a příjmení, datum narození a adresu a okres místa trvalého pobytu oprávněného voliče.

Hlava III

Hlasování při pobytovém zařízení

§ 12

Podmínky hlasování při pobytovém zařízení

Při pobytovém zařízení, které bylo uzavřeno, může hlasovat

- a) oprávněný volič, kterému toto pobytové zařízení poskytuje pobytové služby, a
- b) volič podle volebního zákona, který v tomto pobytovém zařízení pracuje nebo vykonává službu a nachází se v něm v době, kdy v tomto zařízení hlasování probíhá.

§ 13

Sestavení seznamu oprávněných voličů v pobytovém zařízení

(1) Krajská hygienická stanice vyrozumí krajský úřad nejpozději do 16 hodin třetího dne před prvním dnem voleb o pobytových zařízeních na území volebního kraje, která budou v době voleb uzavřena. Krajská hygienická stanice dále vyrozumí krajský úřad o uzavření pobytového zařízení, k němuž došlo po vyrozumění podle věty první. K vyrozuměním předaným krajskému úřadu po dvanácté hodině prvního dne voleb krajský úřad nepřihlíží.

(2) Krajský úřad si od pobytového zařízení, které bylo uzavřeno, vyžádá seznam osob, kterým pobytové zařízení poskytuje pobytové služby. Pobytové zařízení neprodleně poskytne krajskému úřadu seznam v elektronické podobě. Seznam obsahuje u každé osoby podle § 12 písm. a) jméno a příjmení, datum narození a adresu a okres místa trvalého pobytu. Krajský úřad předá seznam oprávněných voličů komisi pro hlasování. Podle věty první a druhé se nepostupuje v případě, kdy došlo k uzavření pobytového zařízení až v první den voleb; v takovém případě si krajský úřad vyžádá od pobytového zařízení pouze údaj o počtu osob, kterým pobytové zařízení poskytuje pobytové služby, a pobytové zařízení jej neprodleně

poskytne.

§ 14

Způsob hlasování při pobytovém zařízení

(1) Komise pro hlasování zajistí hlasování při pobytovém zařízení tak, aby proběhlo ve vyhrazeném čase v době od 8 do 22 hodin dne předcházejícího prvnímu dni voleb a od 8 do 18 hodin prvního dne voleb. Čas vyhrazený pro hlasování při pobytovém zařízení stanoví komise po projednání s pobytovým zařízením. Krajský úřad může dobu pro hlasování při pobytovém zařízení prodloužit; o této skutečnosti informuje Ministerstvo vnitra a Český statistický úřad.

(2) Komise pro hlasování vydá po prokázání splnění podmínek podle § 7 a 12 voliči úřední obálku označenou úředním razítkem krajského úřadu. Požádá-li o to volič, poskytne mu komise pro hlasování také hlasovací lístky.

§ 15

Evidence oprávněných voličů

Komise pro hlasování ponechá v seznamu oprávněných voličů, popřípadě do něj dopíše, pouze ty voliče podle § 12, kterým vydala úřední obálku, přičemž o nich uvede údaje v rozsahu jméno a příjmení, datum narození a adresa a okres místa trvalého pobytu.

Hlava IV

Hlasování do zvláštní přenosné volební schránky

§ 16

Podmínky hlasování do zvláštní přenosné volební schránky

Hlasování do zvláštní přenosné volební schránky zajišťuje komise pro hlasování pro oprávněné voliče pobývající na území volebního kraje, pro který byla komise pro hlasování zřízena, kteří z vážných důvodů nemohli využít hlasování u volebního stanoviště.

§ 17

Sestavení seznamu oprávněných voličů pro hlasování do zvláštní přenosné volební schránky

(1) Oprávněný volič, který hodlá využít hlasování do zvláštní přenosné volební schránky, požádá o zajištění tohoto způsobu hlasování krajský úřad příslušný podle místa, kde pobývá. Požádat lze pouze telefonicky na telefonním čísle zveřejněném krajským úřadem na jeho internetových stránkách, a to do 20 hodin dne před prvním dnem voleb. Oprávněný volič sdělí krajskému úřadu své jméno a příjmení, datum narození, adresu a okres místa trvalého pobytu, adresu místa, kde pobývá na území příslušného kraje, a telefonní číslo.

(2) Informaci o telefonním čísle podle odstavce 1 věty druhé zveřejní krajský úřad na svých internetových stránkách do desátého dne před prvním dnem voleb.

(3) Nejsou-li splněny podmínky podle odstavce 1, k žádosti se nepřihlíží.

(4) Krajský úřad předá komisi pro hlasování seznam oprávněných voličů, kteří požádali o hlasování do zvláštní přenosné volební schránky, v rozsahu údajů podle odstavce 1 věty třetí.

§ 18

Způsob hlasování do zvláštní přenosné volební schránky

(1) Hlasování do zvláštní přenosné volební schránky probíhá od 8 do 22 hodin prvního dne voleb a od 8 do 14 hodin druhého dne voleb. Krajský úřad může dobu pro hlasování do zvláštní přenosné volební schránky ve druhém dni voleb prodloužit, a to nejdéle o 3 hodiny. Krajský úřad tuto skutečnost uveřejní na svých internetových stránkách a informuje o ní Ministerstvo vnitra a Český statistický úřad.

(2) Komise pro hlasování poté, co se dostaví do místa, kde pobývá oprávněný volič, a vyzve oprávněného voliče k hlasování, vyčká alespoň 10 minut. Nedostaví-li se oprávněný volič k hlasování v této době, platí, že oprávněný volič hlasování do zvláštní přenosné volební schránky odmítl.

(3) Komise pro hlasování vydá oprávněnému voliči po prokázání podmínek podle § 7 úřední obálku označenou úředním razítkem krajského úřadu. Požádá-li o to oprávněný volič, poskytne mu komise pro hlasování také hlasovací lístky.

§ 19

Evidence oprávněných voličů

Komise pro hlasování v seznamu podle § 17 odst. 4 vyznačí, kterým oprávněným voličům vydala úřední obálku, popřípadě skutečnost, že oprávněný volič hlasování odmítl nebo mu nebylo hlasování umožněno.

Hlava V

Předávání údajů ze seznamu oprávněných voličů

§ 20

Předávání seznamů krajskému úřadu

Po skončení hlasování zvláštním způsobem předá komise pro hlasování seznamy podle § 11, 15 a 19, včetně odevzdaných voličských průkazů a čestných prohlášení, neprodleně krajskému úřadu.

§ 21

Předávání evidencí obecním úřadům

(1) Krajský úřad nejpozději ve 14 hodin dne před prvním dnem voleb předá údaje ze seznamu oprávněných voličů, kteří hlasovali u volebního stanoviště, obecním úřadům příslušným podle místa trvalého pobytu voliče.

(2) Krajský úřad nejpozději v 10 hodin prvního dne voleb předá údaje ze seznamů oprávněných voličů, kteří požádali o hlasování do zvláštní přenosné volební schránky, obecním úřadům příslušným podle místa trvalého pobytu voliče.

(3) Krajský úřad nejpozději ve 22 hodin prvního dne voleb předá údaje ze seznamů oprávněných voličů o voličích, kteří hlasovali při pobytovém zařízení, obecním úřadům příslušným podle místa trvalého pobytu voliče.

(4) Obecní úřad neprodleně přenesse údaje o hlasování předané krajským úřadem podle odstavce 1 do výpisů ze stálého seznamu voličů. Údaje předané krajským úřadem podle odstavců 2 a 3 poskytne obecní úřad neprodleně příslušné okrskové volební komisi, která je přenesse do výpisu ze stálého seznamu voličů. Přenesení údajů se provede doplněním poznámky odkazující na číslo tohoto zákona a krajský úřad, který údaje o voliči předal. Je-li ve stálém seznamu voličů u jména voliče uvedena poznámka, že je zapsán ve zvláštním seznamu voličů vedeném obecním úřadem, obecní úřad údaje předané krajským úřadem podle odstavců 1 až 3 bezodkladně předá obecnímu úřadu, v jehož zvláštním seznamu je volič zapsán.

(5) Dostaví-li se do volební místnosti volič, který podle údajů přenesených do výpisu ze stálého seznamu voličů již obdržel úřední obálku, okrsková volební komise mu hlasování neumožní. Okrsková volební komise neumožní hlasování také voliči, který podle údajů přenesených do výpisu ze stálého seznamu voličů požádal o hlasování do zvláštní přenosné volební schránky a u něhož okrsková volební komise prostřednictvím krajského úřadu ověřila, že již odhlasoval.

Hlava VI

Zjišťování výsledků voleb

§ 22

Předání volební dokumentace a volebních schránek

(1) Komise pro hlasování po ukončení hlasování zvláštním způsobem předá krajskému úřadu k uschování zapečetěnou volební schránku. O předání vyhotoví komise pro hlasování a krajský úřad protokol. Uschování zapečetěné volební schránky u krajského úřadu zajistí komise pro hlasování též v době po skončení hlasování v příslušném dni do počátku hlasování v následujícím dni.

(2) Krajský úřad předá volební schránky a vytištěné seznamy oprávněných voličů předané podle § 20 sčítací komisi nejdříve po ukončení hlasování podle volebního zákona.

(3) Sčítací komise otevře volební schránky poté, kdy obdrží všechny volební schránky určené pro zvláštní způsob hlasování ve volebním kraji, a smísí jejich obsah.

§ 23

Zjišťování výsledků hlasování sčítací komisí a předání výsledků hlasování Českému statistickému úřadu

(1) Sčítací komise posuzuje hlasy a zjišťuje výsledky hlasování oprávněných voličů postupem, na který se obdobně použijí ustanovení volebního zákona upravující posuzování hlasů a zjišťování výsledků hlasování.

(2) V místnosti, kde sčítací komise sčítá hlasy, mají právo být přítomni zaměstnanci Českého statistického úřadu pověřeni zjišťováním a zpracováním výsledků voleb, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, kteří mají osvědčení o ověření způsobilosti na úseku voleb, členové Státní volební komise a jejího sekretariátu, jakož i zástupci politických stran,

politických hnutí a koalic, jejichž kandidátní listina pro volby byla zaregistrována, a kteří se prokáží pověřením k přítomnosti podepsaným zmocněncem politické strany, politického hnutí nebo koalice za daný volební kraj.

(3) Sčítací komise vyhotoví zápis obdobně podle pravidel pro vyhotovení zápisu o průběhu a výsledku hlasování podle volebního zákona, a to v elektronické podobě s využitím programového vybavení dodaného Českým statistickým úřadem. Údaje o průběhu hlasování sčítací komise v zápisu neuvádí. Údaje o volební účasti uvede sčítací komise způsobem stanoveným Českým statistickým úřadem s přihlédnutím k povaze zvláštního způsobu hlasování.

(4) Sčítací komise předá Českému statistickému úřadu zápis na přebíracím místě stanoveném Českým statistickým úřadem.

(5) Český statistický úřad započte výsledky hlasování předané sčítací komisí do výsledku voleb obdobným způsobem, který stanoví volební zákon pro započtení výsledků hlasování u okrskové volební komise.

(6) Volební dokumentace se ukládá u krajského úřadu.

Hlava VII

Financování zvláštních způsobů hlasování

§ 24

Nároky členů komisí pro hlasování, členů sčítacích komisí a členů okrskových volebních komisí

(1) Činnost člena komise pro hlasování a člena sčítací komise je jiným úkonem v obecném zájmu.

(2) Člen komise pro hlasování a člen sčítací komise, který je v pracovním nebo služebním poměru, má nárok na pracovní nebo služební volno v nezbytně nutném rozsahu k výkonu své funkce a na náhradu mzdy, platu, služebního příjmu nebo odměny ve výši průměrného výdělku od uvolňujícího zaměstnavatele. Člen komise pro hlasování a člen sčítací komise, který není v pracovním nebo služebním poměru, avšak je výdělečně činný, má v případě ušlého výdělku nárok na paušální náhradu ušlého výdělku za dobu výkonu své funkce ve výši 340 Kč za 1 den.

(3) Člen komise pro hlasování má nárok na odměnu ve výši 5 000 Kč za každý den, kdy vykonával funkci a zároveň se podílel na zajištění hlasování zvláštním způsobem. Člen sčítací komise má nárok na odměnu ve výši 5 000 Kč.

(4) Odměny podle odstavce 3 vyplácí krajský úřad.

(5) Pro volby se zvyšuje zvláštní odměna za výkon funkce člena okrskové volební komise podle volebního zákona o 500 Kč.

§ 25

Úhrada nákladů

(1) Krajský úřad z finančních prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu na činnost volebních orgánů hradí náklady na

- a) nároky členů komisí pro hlasování a členů sčítací komise podle § 24,
- b) zajištění podmínek činnosti komisí pro hlasování podle § 5 a § 9 odst. 1 a
- c) zajištění podmínek pro činnost sčítací komise.

(2) Náklady na opatření podle § 9 odst. 4 se hradí z rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany.

(3) Ze státního rozpočtu se hradí i náklady volebních orgánů vynaložené na přípravu zvláštních způsobů hlasování přede dnem podle § 3.

Hlava VIII

Zvláštní ustanovení o souběhu voleb a referenda

§ 26

(1) Překážka ve výkonu práva hlasovat v referendu konaném v souběhu s volbami stanovená příslušnými zákony upravujícími konání referenda pro osoby s omezenou osobní svobodou z důvodu ochrany zdraví lidu v souvislosti s onemocněním covid-19 se nevztahuje na osoby oprávněné hlasovat v referendu (dále jen „oprávněná osoba“), které při hlasování v referendu využijí zvláštního způsobu hlasování podle tohoto zákona.

(2) Oprávněná osoba může využít pro hlasování v místním referendu zvláštní způsoby hlasování podle tohoto zákona

- a) u volebního stanoviště zřízeného pro okres, v němž se nachází obec, ve které se koná místní referendum, v němž má oprávněná osoba právo hlasovat,
- b) v pobytovém zařízení, které se nachází na území obce, ve které se koná místní referendum, v němž má oprávněná osoba právo hlasovat, nebo
- c) do zvláštní přenosné volební schránky, nachází-li se oprávněná osoba na území obce, ve které se koná místní referendum, v němž má oprávněná osoba právo hlasovat.

(3) Obecní úřad obce, ve které se koná místní referendum, předá krajskému úřadu nejpozději 4 dny před prvním dnem voleb dostatečné množství úředních obálek a hlasovacích lístků pro hlasování v místním referendu, které budou předány příslušným komisím pro hlasování.

(4) Krajský úřad zajistí komisi pro hlasování vhodnou zvláštní hlasovací schránku s nápisem „Referendum“ doplněným názvem obce, pro jejíž území je místní referendum vyhlášeno. Při hlasování v místním referendu postupuje komise pro hlasování a oprávněná osoba přiměřeně podle tohoto zákona. Seznam oprávněných osob vede komise pro hlasování samostatně.

(5) Komise pro hlasování využívá jednu zvláštní hlasovací schránku pro všechny zvláštní způsoby hlasování podle tohoto zákona v tomtěž místním referendu. V době, kdy hlasování podle tohoto zákona neprobíhá, uschová komise pro hlasování zapečetěnou zvláštní hlasovací schránku a související dokumentaci u krajského úřadu. Po ukončení hlasování předá komise pro hlasování zvláštní hlasovací schránku krajskému úřadu spolu se seznamem oprávněných osob, kterým komise pro hlasování vydala úřední obálku pro hlasování v místním referendu. Krajský úřad zajistí ve spolupráci s obecním úřadem obce, ve které se koná místní referendum, předání zvláštní hlasovací schránky a seznamu oprávněných osob okrskové volební komisi, kterou určí starosta obce. Okrsková volební komise posoudí obsah zvláštní hlasovací schránky a výsledky započte do celkových výsledků hlasování v místním referendu za hlasovací okrsek. Okrsková volební komise zároveň promítne obsah seznamu oprávněných osob předaných krajským úřadem do výpisu ze seznamu oprávněných osob.

(6) Za splnění podmínek podle odstavce 2 písm. b) může v pobytové zařízení hlasovat v místním referendu osoba, která v tomto pobytové zařízení pracuje nebo vykonává službu a nachází se v něm v době, kdy v tomto zařízení hlasování probíhá.

(7) Hlasuje-li v místním referendu podle tohoto zákona občan jiného členského státu Evropské unie, prokáže svou totožnost a státní občanství průkazem o povolení k pobytu nebo potvrzením o přechodném pobytu.

(8) Při konání krajského referenda se postupuje podle odstavců 2 až 6 obdobně s tím, že hlasovací lístky pro krajské referendum sčítá sčítací komise a zápis o výsledku hlasování předá neprodleně krajské komisi zřízené podle příslušného zákona o referendu.

Hlava IX

Přestupky

§ 27

(1) Fyzická osoba, která je oprávněným voličem, oprávněnou osobou nebo osobou pracující nebo vykonávající službu v pobytové zařízení oprávněnou hlasovat při tomto pobytové zařízení, se dopustí přestupku tím, že

- a) hlasuje podle tohoto zákona ve volbách nebo referendu více než jednou,
- b) hlasuje ve volbách nebo referendu některým ze zvláštních způsobů hlasování podle tohoto zákona a zároveň způsobem podle volebního zákona, nebo
- c) požádá pro volby nebo referendum o hlasování do zvláštní přenosné volební schránky podle tohoto zákona více než jednou nebo až poté, kdy odhlasovala jiným zvláštním způsobem hlasování podle tohoto zákona.

(2) Fyzická osoba, která je oprávněným voličem nebo oprávněnou osobou, se dále dopustí přestupku tím, že úmyslně uvede v čestném prohlášení podle § 4 odst. 2 nesprávný nebo neúplný údaj.

(3) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 5 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. c) nebo odstavce 2, nebo

b) 10 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a) nebo b).

(4) Přestupek podle tohoto zákona projednává krajský úřad příslušný podle místa trvalého pobytu fyzické osoby.

Hlava X

Společná ustanovení

§ 28

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, vztahují se ustanovení tohoto zákona týkající se krajských úřadů též na Magistrát hlavního města Prahy.

(2) Při plnění úkolů stanovených tímto zákonem mají Český statistický úřad, krajské úřady a obecní úřady postavení volebních orgánů.

(3) Činnost volebních orgánů podle tohoto zákona je výkonem státní správy.

(4) Krajský úřad je pro účely plnění úkolů podle tohoto zákona oprávněn využívat údaje

- a) ze základního registru obyvatel a
- b) z informačního systému evidence obyvatel.

(5) Využívanými údaji podle odstavce 4 písm. a) jsou

- a) agendový identifikátor fyzické osoby pro agendu základního registru obyvatel,
- b) jméno a příjmení,
- c) datum narození,
- d) adresa místa pobytu,
- e) státní občanství, popřípadě více státních občanství a
- f) číslo cestovního pasu.

(6) Využívanými údaji podle odstavce 4 písm. b) jsou

- a) agendový identifikátor fyzické osoby pro agendu evidence obyvatel,
- b) jméno a příjmení,
- c) datum narození,
- d) adresa místa trvalého pobytu a
- e) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(7) Z údajů podle odstavců 5 a 6 lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu. Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z informačního systému evidence obyvatel, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(8) Osoby zajišťující činnost volebních orgánů jsou povinny zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se v souvislosti s plněním úkolů volebního orgánu podle tohoto zákona dozvěděly o osobách, které jsou oprávněny hlasovat podle tohoto zákona.

(9) Poskytovatel zdravotních služeb vydá osobě omezené na osobní svobodě z důvodu ochrany veřejného zdraví před onemocněním covid-19 na její žádost bezplatně potvrzení podle § 4 odst. 2.

(10) Ministerstvo vnitra stanoví a zveřejní na svých internetových stránkách formu a způsob vedení seznamů oprávněných voličů podle tohoto zákona.

(11) Český statistický úřad stanoví a sdělí krajským úřadům

- a) způsob uvádění údajů o volební účasti v zápisu o průběhu a výsledcích hlasování zpracovávaném sčítací komisí podle § 23 odst. 3,
- b) přebírací místa pro předání zápisů o průběhu a výsledcích hlasování sčítacími komisemi podle § 23 odst. 4.

(12) Není-li při ustavování okrskové volební komise pro volby dosaženo minimálního počtu členů okrskové volební komise stanoveného starostou podle volebního zákona nebo poklesne-li ve dnech voleb počet členů komise pod minimální počet stanovený starostou, snižuje se minimální počet členů okrskové volební komise na 5 a ve volebních okrscích do 300 voličů na 4.

(13) Pro vyhlášení dnů konání hlasování zvláštním způsobem podle tohoto zákona neplatí lhůta stanovená v § 1 odst. 3 volebního zákona. Dny pro konání hlasování zvláštním způsobem hlasování předcházející prvnímu dni voleb vyplývající z tohoto zákona vyhlásí prezident republiky nejpozději do 20. září 2021, pokud se podle § 3 ve volbách zvláštní způsoby hlasování použijí.

(14) Na člena komise pro hlasování a člena sčítací komise se nehledí jako na plátce pojistného na veřejné zdravotní pojištění.

(15) U jednání nezbytných k výkonu volebního práva a práva hlasovat v místním nebo krajském referendu podle tohoto zákona je vyloučena jejich protiprávnost na úseku ochrany veřejného zdraví.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o místním referendu

§ 29

V § 5 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 38/2019 Sb., se doplňuje odstavce 3, který zní:

„(3) Odstavec 2 se nepoužije, jestliže má místní referendum probíhat společně s volbami, které se i v době krizového stavu konají.“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o krajském referendu

§ 30

V § 5 zákona č. 118/2010 Sb., o krajském referendu a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 38/2019 Sb., se doplňuje odstavce 3, který zní:

„(3) Odstavec 2 se nepoužije, jestliže má krajské referendum probíhat společně s volbami, které se i v době krizového stavu konají.“.

ČÁST ČTVRTÁ

ÚČINNOST

§ 31

Tento zákon nabývá účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Podle volebních zákonů jsou karanténa a izolace jako opatření, která představují omezení osobní svobody z důvodu ochrany veřejného zdraví, překážkou výkonu práva volit. Osoby v karanténě a izolaci tedy nejsou podle stávající právní úpravy oprávněny hlasovat ve volbách do Poslanecké sněmovny [§ 2 písm. a) zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů].

Uvedená právní úprava platí od samého přijetí příslušných volebních zákonů, avšak již před volbami do zastupitelstev krajů a do Senátu na podzim 2020 se stala předmětem legitimní kritiky pro její nebývalé kvantitativní dopady na právo hlasovat ve volbách. Zatímco v minulosti se zmíněná překážka ve výkonu práva volit týkala pouze desítek případů, může nyní s ohledem na současnou epidemiologickou situaci ohledně vysoce infekčního onemocnění covid-19 dopadat na tisíce voličů.

Proto již pro volby konané v říjnu 2020 byla přijata speciální právní úprava – zákon č. 350/2020 Sb., o zvláštních způsobech hlasování ve volbách do zastupitelstev krajů a do Senátu v roce 2020, který upravoval právo osob omezených na osobní svobodě z důvodu ochrany veřejného zdraví před onemocněním covid-19 volit ve volbách do zastupitelstev krajů a do Senátu. Jednalo se však pouze o jednorázový zákon, který byl svou aplikací v daných volbách vyčerpán a nemůže tedy být automaticky aplikován na další volby.

Ve vztahu k rovnosti mužů a žen lze současnou právní úpravu překážek výkonu aktivního volebního práva považovat za neutrální.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Ministerstvo vnitra předkládá vládě návrh zákona, který je do značné míry obdobou zákona č. 350/2020 Sb., o zvláštních způsobech hlasování ve volbách do zastupitelstev krajů a do Senátu v roce 2020, a umožní hlasovat osobám s nařízenou karanténou nebo izolací z důvodu ochrany veřejného zdraví před nemocí covid-19 ve volbách do Poslanecké sněmovny, které jsou rozhodnutím prezidenta republiky vyhlášeny na dny 8. a 9. října 2021.

Jedná se o osoby, jimž nařídila karanténu nebo izolaci krajská hygienická stanice rozhodnutím nebo praktický lékař formou neschopenky či vydáním speciálního potvrzení. Zákon též umožní hlasování voličům umístěným v pobytových zařízeních, která byla uzavřena rozhodnutím krajské hygienické stanice z důvodu ochrany před nemocí covid-19 (zařízení sociálních služeb, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy, lůžková zdravotnická zařízení, věznice, vazební věznice nebo ústavy zabezpečovací detence), a také jejich pracovníkům, kteří se v nich nachází v době, kdy v zařízení hlasování probíhá.

Možnost využít zvláštní způsoby hlasování se netýká osob, které zůstávají dobrovolně doma v preventivní karanténě, neboť na ně se překážka ve výkonu volebního práva podle volebního zákona nevztahuje.

Navrhované zvláštní způsoby hlasování jsou totožné s těmi, které byly uzákoněny již pro krajské a senátní volby v roce 2020. Tehdy je vytvořila a vypracovala k tomu vytvořená pracovní skupina pro přípravu epidemiologických opatření během voleb. Členy pracovní skupiny byli zástupci Ministerstva vnitra, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva obrany, Českého statistického úřadu a České správy sociálního zabezpečení. Opatření byla představena všem parlamentním stranám a po dosažení politického konsensu byla konzultována s krajskými úřady, jakožto klíčovými volebními orgány zajišťujícími zvláštní způsoby hlasování.

K doladění a koordinaci organizačně technického zabezpečení zvláštních způsobů hlasování ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021 byla v březnu 2021 při Ústředním krizovém štábu vytvořena stálá pracovní skupina „Volby“ složená ze zástupců Ministerstva vnitra, Ministerstva obrany a Armády České republiky, Českého statistického úřadu, Policie ČR, Ministerstva zdravotnictví, České správy sociálního zabezpečení, Hasičského záchranného sboru a zástupců vybraných krajských úřadů (kraj Středočeský, Vysočina a Zlínský).

Hlavní věcné změny oproti zákonu č. 350/2020 Sb., který upravoval zvláštní způsoby hlasování ve volbách do zastupitelstev krajů a do Senátu v roce 2020, jsou:

- snižuje se počet členů komise pro hlasování ze 4 na 3; vojáci nebudou členy komise, Armáda ČR pouze zajistí vybudování, vybavení a potřebnou údržbu volebního stanoviště,
- nebudou využívány seznamy osob v karanténě/izolaci od Ministerstva zdravotnictví a České správy sociálního zabezpečení – voliči budou tuto skutečnost prokazovat jinak, včetně možnosti čestného prohlášení,
- upravuje se doba hlasování od 8:00 a na drive-in se prodlouží do 17:00,
- hlasovat na jakémkoli drive-in, tj. bez ohledu na trvalý pobyt v okrese, bude moci volič s voličským průkazem,
- hlasovat budou moci i osoby pracující v uzavřených pobytových zařízeních,
- zavádí se přestupek za dvojí hlasování nebo lživé čestné prohlášení,
- evidence oprávněných voličů se upravuje tak, aby voliči nebyli duplicitně započítáváni při zjišťování volební účasti.

Navrhované rozdíly jsou dány druhem voleb, vycházejí z praktických zkušeností a připomínek krajských úřadů s aplikací zákona č. 350/2020 Sb., z diskuse se zástupci Ministerstva zdravotnictví a České správy sociálního zabezpečení a jednání pracovní skupiny Volby. Hlavní změnou je dohoda, že vojáci již nebudou členy komisí pro hlasování.

Navrhovaná právní úprava nemá dopad na rovné postavení mužů a žen.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované úpravy v jejím celku

Právní úprava překážek výkonu aktivního volebního práva, která stanoví, že překážkou práva volit je omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu, je ve všech volebních zákonech zakotvena od počátku, tj. v případě voleb do Poslanecké sněmovny již 25 let.

Dosavadní volební zákony však nepočítaly s pandemickou situací, která nastala v roce 2020 v souvislosti s šířením onemocnění covid-19. V karanténě nebo izolaci z důvodu ochrany veřejného zdraví před tímto onemocněním se tak ocitá nepoměrně více osob, a tedy i voličů, kteří by v důsledku zmíněné překážky nemohli své právo hlasovat ve volbách naplnit. Nový rozměr dopadů této překážky vede k pochopitelným obavám o ústavní konformitu dosavadní právní úpravy a potažmo o regulérnost voleb.

V době, kdy je návrh tohoto zákona připravován, není známo, jaká bude epidemická situace v době konání voleb do Poslanecké sněmovny, tj. v říjnu 2021. Je sice předpoklad, že vlivem očkování a stále intenzivnějšího testování by onemocnění covid-19 mohlo být již na ústupu, avšak zřejmě ne natolik, aby stále neexistovala významná skupina voličů v karanténě nebo izolaci.

Předkladatel tudíž vychází vstřícně legitimní společenské poptávce vyjádřené i shodou parlamentních stran již před krajskými a senátními volbami v roce 2020 a opětovně navrhuje zakotvení zvláštních způsobů hlasování speciálním zákonem přijatým tentokrát pro volby do Poslanecké sněmovny konané v roce 2021.

Zvláštní způsoby hlasování jsou určeny pouze pro oprávněné voliče, tj. pro ty, kdo kromě obecných podmínek práva volit podle příslušných volebních zákonů splňují současně podmínku, že je jim nařízena karanténa nebo izolace z důvodu onemocnění covid-19, případně jsou klienty či pracovníky pobytových zařízení sociálních služeb nebo některých druhů zdravotnických a školských zařízení, která byla rozhodnutím krajské hygienické stanice uzavřena.

Oprávnění voliči budou moci využít tyto zvláštní způsoby hlasování:

1. Hlasování u volebního stanoviště (tzv. drive-in)
2. Hlasování při uzavřeném pobytovém zařízení
3. Hlasování do zvláštní přenosné volební schránky.

Jedná se o způsoby, které se osvědčily již při volbách v roce 2020. Výhodou jejich kombinace je, že umožňuje ve volbách odhlasovat i voličům, kterým bude karanténa nebo izolace nařízena ještě ve čtvrtek volebního týdne. Základním principem všech výše uvedených zvláštních způsobů hlasování je, že volič, kterému byla nařízena karanténa nebo izolace z důvodu covid-19, nepřichází do kontaktu s běžnou okrskovou volební komisí, ale pouze se speciální komisí pro hlasování. Rovněž hlasovací lístky odevzdané těmito voliči sčítá speciální komise při krajském úřadě.

Navrhovaná právní úprava je nezbytnou podmínkou prolomení překážky ve výkonu volebního práva upravené platným právem vůči osobám v nařízené karanténě a izolaci.

Hlasování některým ze zvláštních způsobů hlasování podle tohoto zákona není považováno za porušení karantény nebo izolace.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Návrh zákona je v souladu s Ústavou České republiky a Listinou základních práv a svobod.

I když současná úprava stanovuje jako jednu z překážek aktivního volebního práva omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu, v kontextu současné mimořádné epidemické situace by překážka znemožnila hlasovat velkému okruhu voličů, což by mohlo mít v některých případech dopady na výsledky voleb.

Na překážku, jejímž účelem je ochrana veřejného zdraví, je proto nutno pohlížet i z pohledu dopadů na volby a integritu volebních výsledků.

Cílem navrhované úpravy je tedy rozšířit okruh voličů a zajistit výkon aktivního volebního práva voličům, kteří se v době voleb do Poslanecké sněmovny budou nacházet v nařízené karanténě či izolaci a jejich aktivní volební právo je z tohoto důvodu platnou právní úpravou omezeno.

Navrhovanými opatřeními dojde na jedné straně k maximální možné míře ochrany zdraví lidu (jak ostatních voličů, tak členů okrskových volebních komisí) a na druhé straně k zachování volebního práva voličů v karanténě nebo izolaci.

Souladná s ústavním pořádkem je i právní úprava „vypnutí“ použití zvláštních způsobů hlasování obsažená v § 3 zákona. Tento mechanismus je navázán na jasná a předem nastavená kritéria, která jsou upravena zákonem. Dodržen je tak ústavní imperativ vyplývající z čl. 20 Ústavy a čl. 21 odst. 3 Listiny, že podmínky výkonu volebního práva stanoví zákon. Jedná se o zákon volební, tudíž je zaručeno, že s nastavením podmínek pro výkon volebního práva souhlasí obě komory Parlamentu (čl. 40 Ústavy).

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie a judikaturou soudních orgánů Evropské unie

Formy hlasování, záležitosti organizace voleb a jednotlivé úkony v průběhu volebního procesu, jichž se návrh zákona týká, nejsou právem Evropské unie regulovány a jsou ponechány na vnitrostátní právní úpravě jednotlivých členských států.

Předpisy Evropské unie navíc zakotvují volební právo občanů Unie jenom ve volbách do zastupitelstev obcí a Evropského parlamentu.

Návrhu se v širších souvislostech dotýkají:

- čl. 20 odst. 2 písm. b) Smlouvy o fungování EU,
- čl. 40 Listiny základních práv EU,
- směrnice 94/80/ES, kterou se stanoví pravidla pro výkon práva volit a práva být volen v obecních volbách pro občany Unie s bydlištěm v členském státě, jehož nejsou státními příslušníky.

Návrh zákona je s právem Evropské unie slučitelný.

6. Zhodnocení souladu navrhované úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava je rovněž v souladu s mezinárodními úmluvami, s čl. 21 Všeobecné deklarace lidských práv, Mezinárodním paktem o občanských a politických právech (vyhlášený

pod č. 120/1976 Sb.), čl. II Úmluvy o politických právech žen (vyhlášena pod č. 46/1955 Sb.), čl. 7 Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen (vyhlášena pod č. 62/1987 Sb.), s čl. 3 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod (sdělení federálního Ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb.).

Účelem zákona je rozšířit volební právo a zrušit současnou překážku volebního práva spočívající v omezení svobody z důvodu nařízení karantény či izolace v souvislosti s onemocněním covid-19.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

7.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Výdaje orgánů státní správy, krajských úřadů, obecních úřadů a okrskových volebních komisí spojené s volbami se vždy hradí ze státního rozpočtu, z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa. Obce i kraje dostávají na tyto výdaje účelovou dotaci od Ministerstva financí, kterou musí vyúčtovat. Nevyužité finanční prostředky se vrací zpět do státního rozpočtu.

Návrh zákona počítá se vznikem komise pro hlasování a sčítací komise.

Sčítací komise bude jedna v každém kraji a bude minimálně tříčlenná, nejvýše sedmičlenná. Při navrhované odměně 5 000 Kč za sčítání hlasů je třeba započítat i výdaj na odvody „zaměstnavatele“. Vzhledem k tomu, že činnost sčítací komise připadá na sobotu, není nutné plošně počítat i s náhradou ušlého výdělku. Celkové náklady na odměny členů sčítacích komisí se předpokládají ve výši cca 0,5 mil. Kč.

Komise pro hlasování bude minimálně jedna v každém okrese a v Praze jich bude alespoň 5, pro dopad na státní rozpočet se počítá se vznikem 90 komisí pro hlasování. Za každý den hlasování náleží členům komise odměna 5000 Kč. Po započtení částek na odvody „zaměstnavatele“ a odhadované náhrady mzdy, platu, služebního příjmu nebo odměny ve výši průměrného výdělku od uvolňujícího zaměstnavatele, nebo náhrady ušlého výdělku pro OSVČ budou náklady související s nároky členů komisí pro hlasování čítat přibližně 5,5 mil. Kč.

Kraje také budou zajišťovat dopravní prostředky a hradit tak náklady na dopravu komisí pro hlasování, pronájem a dopravní značení volebních stanovišť, pořízení volebních schránek, pronájem výpočetní techniky včetně mobilního telefonu s datovými službami, psací potřeby, školení, ochranné a hygienické prostředky pro členy komisí pro hlasování a členy sčítací komise, personální náklady na přijímání telefonických požadavků na hlasování do přenosné volební schránky a sestavení seznamu oprávněných voličů apod. Předpokládají se výdaje v celkové výši 6 mil. Kč; z toho cca 2,5 mil. Kč na pořízení ochranných a hygienických prostředků pro komise pro hlasování a sčítací komise.

Následující tabulka ukazuje odhadované náklady na pořízení ochranných a hygienických prostředků pro členy komisí pro hlasování v návaznosti na předpokládané množství těchto ochranných prostředků, které je podrobněji uvedeno v odůvodnění k § 5.

	náklady na jednotku	počet pro 1 komisi pro hlasování	náklady na 1 komisi pro hlasování
respirátor FFP 2	15 Kč za 1 ks	45	675 Kč
ochranný oděv jednorázový	200 Kč za 1 ks	45/138*	9 000/27 600 Kč
rukavice vyšetřovací	330 Kč za 100 ks	300	990 Kč
dezinfekce na povrchy	80 Kč za 1 ks	1	80 Kč
dezinfekce na ruce	150 Kč za 1 ks	3	450 Kč
ochranné štíty	25 Kč za 1 ks	4	100 Kč
pytel LDPE 70x110 cm	13 Kč za 1 ks	4	52 Kč
lepicí páska na uzavření pytle	50 Kč za 1 ks	1	50 Kč

* Podle četnosti výměny obleků.

Celkové náklady na jednu komisi pro hlasování tak činí **11 397 Kč** v případě, že jednorázový ochranný oblek bude měněn jednou za 4 hodiny, nebo **29 997 Kč** v případě, že při hlasování do zvláštní přenosné volební schránky bude jednorázový oblek měněn po každém hlasování.

S ohledem na rozdílný počet komisí v každém kraji je uvedena tabulka s finanční nákladností v případě, že by náklady na jednu komisi pro hlasování byly kalkulovány v maximální výši (zaokrouhlené na 30 tis. Kč).

kraj	počet okresů v kraji	náklady pro všechny komise pro hlasování
Praha	5	150 tis. Kč
Středočeský kraj	12	360 tis. Kč
Jihočeský kraj	7	210 tis. Kč
Plzeňský kraj	7	210 tis. Kč
Karlovarský kraj	3	90 tis. Kč
Ústecký kraj	7	210 tis. Kč
Liberecký kraj	4	120 tis. Kč
Královéhradecký kraj	5	150 tis. Kč
Pardubický kraj	4	120 tis. Kč
Kraj Vysočina	5	150 tis. Kč
Jihomoravský kraj	7	210 tis. Kč
Olomoucký kraj	5	150 tis. Kč
Moravskoslezský kraj	6	180 tis. Kč
Zlínský kraj	4	120 tis. Kč
CELKEM	81	2 430 tis. Kč

Dopad do státního rozpočtu je třeba navýšit také o částku 0,5 mil. Kč za úřední obálky, sady hlasovacích lístků a přelepy volebních schránek. Jedná se o volební materiál, který budou krajské úřady rozdělovat jednotlivým komisím pro hlasování. Dopředu nelze předjímat, ve které obci bude kolik osob v karanténě a od této obce pak převzít úřední obálky a využít je komisí pro hlasování. Každá komise tak od začátku bude potřebovat určitý počet vlastního volebního materiálu.

Z rozpočtu Ministerstva obrany bez nároku na jeho navýšení budou hrazeny náklady Armády České republiky na vybudování, údržbu a likvidaci volebních stanovišť a s tím související logistiku a nasazení vojáků.

Stejně jako pro krajské a senátní volby v roce 2020 se i pro volby do Poslanecké sněmovny v roce 2021 navrhuje jednorázové navýšení odměny i pro členy standardních okrskových volebních komisí, kteří musí vzhledem k hygienickým a protiepidemickým opatřením vykonávat svou funkci ve ztížených podmínkách a současně jsou vystaveni zvýšenému riziku nákazy onemocněním covid-19. Navýšení se navrhuje o 500 Kč.

Odměny členů **okrskových volebních komisí** by poté vypadaly takto:

Řadový člen: základ = 1800 Kč + **500 Kč; tedy celkem 2300 Kč**

Místopředseda a zapisovatel: základ = 2100 Kč + **500 Kč; tedy celkem 2600 Kč**

Předseda: základ = 2200 Kč + **500 Kč; tedy celkem 2700 Kč.**

Pokud by každá z cca 14 800 komisí měla 8 členů, dojde k navýšení výdajů na odměny členů okrskových volebních komisí o 59 mil. Kč.

Navýšení se vztahuje i na členy zvláštních okrskových volebních komisí, které působí při hlasování na zastupitelských úřadech České republiky v zahraničí.

Celkové dopady do státního rozpočtu do kapitoly Všeobecná pokladní správa se tak předpokládají ve výši cca 71,5 mil. Kč. Z toho:

- **12,5 mil. Kč z titulu samotného zajištění zvláštních způsobů hlasování pro krajské úřady a volební materiál,**
- **59 mil. Kč z titulu plošného navýšení odměn.**

Pokrytí těchto výdajů je zajištěno v rámci schváleného rozpočtu (kapitola 398 – Všeobecná pokladní správa) na rok 2021 v celkové výši 697,4 mil. Kč.

7.2 Dopady na podnikatelské prostředí České republiky

Navrhované řešení nemá dopad na podnikatelské prostředí České republiky.

7.3 Sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny

Navrhované řešení nemá sociální dopady. Jedná se o jednorázové opatření spojené s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v říjnu roku 2021. Navrhuje se několik způsobů, které umožní voličům, kteří by jinak nemohli volit z důvodu karantény nebo izolace v souvislosti s onemocněním covid-19, jak své volební právo mohou realizovat.

7.4 Dopady na životní prostředí

Navrhované řešení nemá dopady na životní prostředí. Jedná se o jednorázové opatření spojené s volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2021.

8. Výjimka z povinnosti provést hodnocení dopadů regulace (RIA)

Navrhovaný zákon v zásadě kopíruje právní úpravu obsaženou v zákoně č. 350/2020 Sb. a jeho smyslem je minimalizovat negativní dopady, které by měla opatření ukládaná za účelem ochrany veřejného zdraví z důvodu onemocnění covid-19 (karanténa nebo izolace) na možnost výkonu aktivního volebního práva jako klíčového politického práva.

Za situace, kdy cílem je přijmout pro volby do Poslanecké sněmovny v roce 2021 obdobnou úpravu, která platila pro krajské a senátní volby v roce 2020 a osvědčila se, by provedení hodnocení dopadů regulace bylo jen formalistické a jeví se tedy jako nadbytečné. Proto byla ministryně spravedlnosti a předsedkyně Legislativní rady vlády požádána o výjimku z provedení hodnocení dopadů regulace, kterou udělila (č. j. 15135/2021-UVCR).

9. Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA)

Posouzení vlivu navrhované právní úpravy na ochranu osobních údajů je zpracováno v souladu s čl. 35 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a s využitím návodu vydaného Úřadem pro ochranu osobních údajů.

V souladu s čl. 35 odst. 7 obecného nařízení obsahuje posouzení následující:

- a) systematický popis zamýšlených operací zpracování a účely zpracování, případně včetně oprávněných zájmů správce (9.1)
- b) posouzení nezbytnosti a přiměřenosti operací zpracování z hlediska účelů (9.2)
- c) posouzení rizik pro práva a svobody subjektů údajů (9.3) a
- d) plánovaná opatření k řešení těchto rizik, včetně záruk, bezpečnostních opatření a mechanismů k zajištění ochrany osobních údajů a k doložení souladu s tímto nařízením, s přihlédnutím k právům a oprávněným zájmům subjektů údajů a dalších dotčených osob (9.3).

9.1 Systematický popis zamýšlených operací zpracování a účely zpracování a posouzení nezbytnosti a přiměřenosti operací zpracování z hlediska účelů

K identifikaci osob, které mohou využít zvláštní způsoby hlasování, je nezbytné konkrétně identifikovat osoby, na které se zákonná úprava vztahuje, a zajistit tak výkon jejich volebního práva.

Jde výlučně o osoby, kterým

- individuálně nařídila karanténu nebo izolaci krajská hygienická stanice rozhodnutím,
- individuálně nařídil karanténu nebo izolaci praktický lékař formou e-neschopenky,
- individuálně nařídil karanténu praktický lékař a vydal jim o tom speciální potvrzení,
- a dále klienti a pracovníci pobývající v zařízení, které bylo rozhodnutím krajské hygienické stanice uzavřeno.

Zdrojem informací bude samotný volič, který bude muset prokázat, že je v karanténě nebo izolaci, potvrzením vydaným poskytovatelem zdravotních služeb nebo rozhodnutím

krajské hygienické stanice. Nebude-li mít takové potvrzení, bude to moci prokázat jiným věrohodným způsobem, a to zejména SMS zprávou nebo elektronickou datovou zprávou o pozitivním výsledku testu na covid-19, anebo vyplní a vlastnoručně podepíše před komisí pro hlasování čestné prohlášení o takové skutečnosti.

- Seznam voličů pro drive-in hlasování budou sestavovat komise pro hlasování, a to pro voliče s trvalým pobytem v jejich okresu, případně pro voliče hlasující na voličský průkaz.
- Seznam voličů v pobytových zařízeních sestavuje krajský úřad z údajů poskytnutých samotným pobytovým zařízením a následně je poskytuje komisím pro hlasování.
- Seznam voličů pro hlasování do zvláštní přenosné volební schránky sestavuje krajský úřad na základě telefonických žádostí voličů a poskytuje je komisím pro hlasování.

Komise pro hlasování a krajské úřady budou disponovat seznamy osob s trvalým pobytem na území celé České republiky, neboť jde-li o voliče v uzavřených pobytových zařízeních a voliče žádající o hlasování do zvláštní přenosné volební schránky, mohou tito hlasovat kdekoli na území České republiky stejně, jako by měli voličský průkaz.

Rozsah údajů v zásadě odpovídá údajům v seznamu voličů nezbytným pro výkon volebního práva, tj. jméno a příjmení, datum narození, adresa místa trvalého pobytu, včetně okresu. V případě hlasování do zvláštní přenosné volební schránky volič sděluje krajskému úřadu také adresu místa, kde pobývá na území příslušného volebního kraje, a z důvodu operativnosti i své telefonní číslo.

Účelem zpracování je zajištění rovnosti volebního práva a zabránění dvojímu hlasování. Volební orgány (komise pro hlasování - krajské úřady – obecní úřady – okrskové volební komise) si proto musí předávat informace o voličích, kteří již hlasovali, a o voličích, kteří požádali o hlasování do zvláštní přenosné volební schránky.

Rozsah údajů odpovídá údajům nezbytným pro jednoznačnou identifikaci voliče.

Evidenci tvoří komise pro hlasování na základě vydaných úředních obálek voličům, kteří jsou v seznamu voličů pro zvláštní způsoby hlasování, a v případě hlasování do zvláštní přenosné volební schránky krajský úřad na základě obdržených žádostí o tento zvláštní způsob hlasování.

9.2 Posouzení rizik pro práva a svobody subjektů údajů a plánovaná opatření k řešení těchto rizik, včetně záruk, bezpečnostních opatření a mechanismů k zajištění ochrany osobních údajů

Rizika pro práva a svobody subjektů údajů mohou plynout z několika typů porušení zabezpečení osobních údajů

- porušení důvěrnosti,
- porušení dostupnosti,
- porušení integrity.

9.2.1 Důvěrnost

Dopady na subjekt údajů jsou střední intenzity. V případě voličů jsou sice zpracovávány v seznamu voličů identifikační údaje, které jsou vedeny již v současné době, zároveň však bude na úrovni okrskové volební komise zaznamenán údaj, že volič hlasoval podle předkládaného zákona, a tedy je v karanténě nebo izolaci. Nejde sice v právním slova smyslu o citlivý údaj, neboť nevypovídá přímo o zdravotním stavu voliče, dopad do práv a svobod voliče v případě narušení důvěrnosti však je vzhledem k faktické citlivosti údaje nezanedbatelný.

Návrh zákona proto výslovně upravuje mlčenlivost členů volebních orgánů.

Návrh zákona zároveň neumožňuje přístup samotných okrskových volebních komisí nebo obecních úřadů k databázím o osobách v karanténě nebo izolaci. Obecní úřad nebo okrsková volební komise se dozví o případné karanténě nebo izolaci voliče (bez rozlišení, o který institut se jedná) pouze v případě voličů, kteří využili zvláštního způsobu hlasování. Do určité míry je tedy v dispozici voliče, zda údaj o svém faktickém stavu zpřístupní osobám na úrovni své domovské obce tím, že bude hlasovat podle předkládaného zákona.

9.2.2 Dostupnost

Pravděpodobnost, že bude narušena dostupnost údajů, je nízká díky nastavenému mechanismu sestavování speciálních seznamů voličů a díky zabezpečenému předávání údajů mezi volebními orgány.

9.2.3 Integrita

Správnost údajů bude pramenit z více zdrojů, tj. z platného občanského průkazu nebo cestovního dokladu, kterým volič prokazuje svoji totožnost při hlasování, a dále z dokladu, kterým prokazuje, že je v karanténě nebo izolaci.

Údaje na seznamech voličů z uzavřených pobytových zařízení a údaje na žádostech o hlasování do zvláštní přenosné volební schránky ověřuje krajský úřad oproti základnímu registru obyvatel. Oprávnění krajského úřadu využívat pro tyto účely nezbytné údaje ze základního registru obyvatel, případně z informačního systému evidence obyvatel, je v návrhu zákona zakotveno.

10. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaný zákon není spojen s korupčními riziky.

Mechanismy tvorby seznamů oprávněných voličů a provedení zvláštních způsobů hlasování jsou nastaveny tak, aby bylo předcházeno jejich zneužití.

11. Zhodnocení dopadů na bezpečnost a obranu státu

Zákon je předkládán v zájmu zajištění bezpečnosti České republiky. Doplnkové formy hlasování pro osoby nacházející se v karanténě či izolaci představují opatření, která mají zabránit šíření covid-19. Voličům se na jedné straně zachovává volební právo, na druhé straně je ovšem jeho výkon zajištěn přísnými bezpečnostními a zdravotními opatřeními.

Návrh zákona nemá dopady na obranu státu.

12. Způsob projednání návrhu zákona

S ohledem na mimořádnost situace spojené s pandemií onemocnění covid-19, nutnost rychlého ale přitom nikoli předčasného řešení (aby navrhovaná opatření mohla být aplikována pro volby vyhlášené na dny 8. a 9. října 2021 a předložený zákon maximálně odpovídal předpokládanému epidemickému vývoji) a skutečnost, že bez provedení přijetí potřebných legislativních úprav by byla zásadním způsobem ohrožena základní práva a svobody občanů, v tomto případě aktivní volební právo významného počtu voličů, se současně s předložením návrhu zákona navrhuje, aby předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky pro projednání

návrhu zákona vyhlásil stav legislativní nouze a aby obě komory Parlamentu České republiky návrh zákona projednaly ve zkráceném jednání.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1 – Předmět úpravy

Ustanovení, které vymezuje předmět úpravy zákona, stanovuje, že zákon dopadá pouze na volby do Poslanecké sněmovny, které se budou konat ve dnech 8. a 9. října 2021 (volby vyhlášené rozhodnutím prezidenta republiky č. 611/2020 Sb.), a také na referenda (místní i krajská), která se budou konat v souběhu s těmito volbami.

Zákon upravuje zvláštní způsoby hlasování pro voliče, kteří mají podle zákona o ochraně veřejného zdraví omezenou osobní svobodu (karanténa nebo izolace) z důvodu ochrany veřejného zdraví před onemocněním covid-19 a na které by jinak podle příslušných volebních zákonů dopadala překážka výkonu volebního práva z důvodu ochrany zdraví lidu. V uzavřených pobytových zařízeních se dále umožňuje hlasovat též personálu tohoto zařízení, který se v něm nachází v době, kdy v tomto zařízení hlasování probíhá.

V návaznosti na zavedení zvláštních způsobů hlasování určených pro zmíněné voliče je třeba upravit i specifika organizace voleb a zjišťování výsledků hlasování. V ostatních případech se subsidiárně použije volební zákon, případně i příslušný zákon o referendu.

Ačkoli se tedy například výslovně neupravuje, že do sčítacích komisí při krajských úřadech budou volební strany delegovat své zástupce, jejich dohled nad korektností sčítání hlasů odevzdaných některým ze zvláštních způsobů hlasování bude umožněn tím, že zástupce každé politické strany, politického hnutí nebo koalice, jejíž kandidátní listina byla pro volby do Poslanecké sněmovny zaregistrována, bude moci být přítomen v místnosti, kde sčítací komise sčítá hlasy, pokud se prokáže pověřením podepsaným zmocněncem politické strany, politického hnutí nebo koalice v daném volebním kraji. Těmto zástupcům tak bude umožněno sledovat práci sčítací komise, avšak nebudou moci do jejích postupů jakkoli zasahovat.

K § 2 – Vymezení pojmů

V rámci obecných ustanovení se vymezují základní pojmy, se kterými zákon dále pracuje.

Stanovuje se, že mezi zvláštní způsoby hlasování náleží: 1. hlasování u volebního stanoviště (tzv. drive-in), 2. hlasování při pobytovém zařízení a 3. hlasování do zvláštní přenosné volební schránky. Tyto způsoby hlasování může využít pouze oprávněný volič, tj. ten, kdo je voličem pro volby do Poslanecké sněmovny, avšak je osobou v karanténě nebo izolaci z důvodu ochrany veřejného zdraví před onemocněním covid-19, nebo se nachází v uzavřeném pobytovém zařízení.

Pobytovým zařízením jsou nejen pobytová zařízení sociálních služeb, ale i zdravotnická lůžková zařízení (např. LDN), věznice, vazební věznice, ústav pro výkon zabezpečovací detence a výchovné ústavy, v nichž jsou sice zpravidla umístěny osoby mladší 18 let, ale mohou se mezi nimi vyskytovat i voliči. Za uzavřené pobytové zařízení lze pokládat i jen část zařízení (budovu, poschodí budovy, nebo např. oddělení). Musí se jednat o uzavření na základě rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví podle zákona upravujícího ochranu veřejného

zdraví, nikoli jen autonomní rozhodnutí poskytovatele sociální služby nebo statutárního zástupce daného zařízení.

Vymezuje se, co se pro účely tohoto zákona rozumí karanténou nebo izolací, uzavřením pobytového zařízení, volebním stanovištěm, hlasovací a sčítací komisí; obě komise jsou volebním orgánem. Stanovuje se, co se rozumí prvním den voleb.

K § 3 – Nevyužití zvláštních způsobů hlasování

Nastavuje se mechanismus, na základě kterého bude možné hlasovat zvláštními způsoby hlasování podle tohoto zákona, bude-li trvat nepříznivá situace v šíření onemocnění covid-19. Vychází se z toho, že nepříznivá situace odůvodňující prolomení překážky výkonu volebního práva trvá tehdy, trvá-li stav pandemické pohotovosti podle zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění covid-19 a o změně některých souvisejících zákonů, nebo trvá-li nouzový stav vyhlášený alespoň pro část území státu z důvodu ohrožení zdraví kvůli šíření onemocnění covid-19.

Rozhodným termínem pro aplikaci zvláštních způsobů hlasování bude 15. září 2021 (23 dnů přede dnem voleb). Informační kampaň k voličům a nezbytné přípravy na zvláštní způsoby hlasování (např. dodržení zákonné lhůty pro zveřejnění telefonního čísla k podání žádosti o hlasování do zvláštní přenosné volební schránky) vyžadují, aby odpověď na otázku, zda bude možné ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021 využít zvláštní způsoby hlasování, byla postavena najisto v dostatečném předstihu před volbami. Lhůta je zároveň nastavena tak, aby byla i v dostatečné blízkosti voleb a reflektovala aktuální epidemickou situaci.

Ustanovení lze vnímat jako pomyslný „vypínač“, na základě kterého je možné zastavit všechny kroky směřující k realizaci zvláštních způsobů hlasování ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021.

Zatímco tento zákon prolamuje obecnou překážku výkonu volebního práva z důvodu ochrany veřejného zdraví, ustanovení § 3 prolamuje prolomení této překážky. Vychází se z toho, že z organizačních a časových důvodů je třeba primárně činit všechny kroky k tomu, aby voličům v karanténě nebo izolaci z důvodu onemocnění covid-19 byl výkon volebního práva umožněn, avšak blíže před volbami se může ukázat, že epidemická situace se vyvíjí natolik příznivě, že pominuly důvody k trvání pandemické pohotovosti (tím spíše nejsou dány ani důvody pro nouzový stav) a spuštění celého mechanismu zvláštních způsobů hlasování tak není potřebné, neboť počet osob, které se z důvodu nemoci covid-19 nacházejí v karanténě nebo izolaci, již představuje standardní situaci (srovnatelnou s počtem osob, které jsou v karanténě nebo izolaci z důvodu jiného typu infekčního onemocnění), která umožňuje aplikaci překážky výkonu volebního práva podle volebního zákona, aniž by takový postup byl způsobilý zpochybnit integritu a výsledky voleb.

Popsaný mechanismus „vypnutí“ zvláštních způsobů hlasování je navázán na jasná a předem nastavená kritéria, která jsou upravena zákonem. Dodržen je tak ústavní imperativ, že podmínky výkonu volebního práva stanoví zákon.

K § 4 – Překážka ve výkonu volebního práva

Překážka práva volit spočívající v omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu, kterou upravuje zákon o volbách do Parlamentu, se neuplatní na oprávněné voliče podle tohoto zákona /viz vymezení pojmů v § 2 písm. f)/, avšak pouze za předpokladu, že oprávněný volič využije některý ze zvláštních způsobů hlasování. Zvláštní způsoby hlasování jsou organizačně nastaveny tak, aby v nejvyšší možné míře minimalizovaly riziko šíření onemocnění covid-19.

Aby mohl volič využít hlasování u volebního stanoviště nebo do zvláštní přenosné volební schránky, musí sám prokázat, že ke dni, kdy chce využít některý ze zvláštních způsobů hlasování podle tohoto zákona, má nařízenou karanténu nebo izolaci z důvodu covid-19, a to potvrzením od poskytovatele zdravotních služeb nebo rozhodnutím krajské hygienické stanice. Potvrzením od poskytovatele zdravotních služeb může být buď tzv. průkaz pojištěnce, který je součástí vystavené e-neschopenky, anebo jiné neformální potvrzení lékaře, které dokládá nařízení karantény nebo izolace z důvodu onemocnění covid-19. Pokud volič nemá takové potvrzení, lze vyplnit a vlastnoručně podepsat čestné prohlášení o tom, že je v karanténě nebo izolaci. Formulář čestného prohlášení volič obdrží od komise pro hlasování. Vzor čestného prohlášení vytvoří pro krajské úřady Ministerstvo vnitra. Krajské úřady vytisknou formuláře čestného prohlášení a předají je svým komisím pro hlasování.

Za prokázání karantény nebo izolace se považuje i elektronická datová zpráva (např. SMS nebo e-mail) od odběrového místa o pozitivním výsledku testu na přítomnost viru způsobujícího onemocnění covid-19.

Pro hlasování při pobytovém zařízení postačuje, že je volič osobou, které jsou v uzavřeném pobytovém zařízení poskytovány pobytové služby. Hlasování v tomto zařízení budou moci využít také jeho pracovníci, kteří se v něm nacházejí v době, kdy hlasování probíhá, aniž by museli být komisi pro hlasování předem nahlášeni.

K § 5 - Komise pro hlasování

Komise pro hlasování, které budou obsluhovat oprávněné voliče při zvláštních způsobech hlasování, zřizuje každý krajský úřad. Minimálně musí být zřízeno tolik komisí pro hlasování, kolik je v kraji okresů. V Praze zřídí Magistrát hlavního města Prahy alespoň tolik komisí pro hlasování, kolik zřizuje volebních stanovišť pro drive-in, tj. 5. Není však vyloučeno, aby následně krajský úřad operativně ustavil i další komise pro hlasování, bude-li to např. pro velký zájem o hlasování do zvláštní přenosné volební schránky potřebné. Znamená to, že krajský úřad by měl mít v záloze i dostatečný počet náhradníků, kteří budou schopni plnit úkoly člena komise pro hlasování. Pro jednotlivé zvláštní způsoby hlasování nebudou zřizovány oddělené komise pro hlasování, ale tatáž komise bude zabezpečovat od středy do soboty volebního týdne jak hlasování u volebního stanoviště (drive-in), tak i hlasování při uzavřeném pobytovém zařízení a hlasování do zvláštní přenosné volební schránky.

Komise pro hlasování budou tříčlenné a jejich členy jmenuje ředitel krajského úřadu, který zároveň určí, který z členů je zapisovatelem. Zapisovatel bude dohlížet na dodržování tohoto

a volebního zákona a z nich plynoucích zásad hlasování a řádné vedení volební dokumentace. Zapisovatel bude plnit i roli, která je jinak ve volební místnosti svěřena předsedovi okrskové volební komise. Znamená to, že bude odpovídat za pořádek při hlasování a jeho pokyny k zachování pořádku a řádného průběhu hlasování budou pro všechny přítomné závazné. Člen komise pro hlasování nemusí být zaměstnancem zařazeným do krajského úřadu. K činnosti v komisi pro hlasování budou všichni členové krajským úřadem proškoleni.

Při zajištění samotného hlasování postačí, pokud jsou u něj přítomni alespoň 2 členové komise pro hlasování. Pro tento účel mají všichni členové, včetně zapisovatele, stejné postavení. Typicky u hlasování do zvláštní přenosné volební schránky může jeden z členů komise čekat v autě a za voličem půjdou pouze 2 členové komise. Také v případě drive-in je možné, aby hlasování probíhalo za přítomnosti 2 členů komise, pokud třetí člen např. zrovna využívá hygienickou nebo stravovací přestávku. Obdobné platí i pro hlasování při uzavřených pobytových zařízeních, pokud hlasování zvládnou vzhledem k počtu klientů zabezpečit jen 2 členové komise. Třetí člen komise čeká v autě a nemusí se oblékat do ochranných prostředků.

Materiální a logistické zajištění zvláštních způsobů hlasování bude zajišťovat zejména krajský úřad (ochranné a hygienické prostředky pro členy komisí pro hlasování, dopravní prostředek pro zajištění činnosti komise pro hlasování, volební schránky, hlasovací lístky, úřední obálky, psací potřeby, mobilní telefon s přístupem k internetu, notebook pro evidenci oprávněných voličů a další nezbytně nutná technická zařízení). Armáda ČR zabezpečí pouze vybudování, údržbu a likvidaci volebního stanoviště.

Svěření zajištění ochranných a hygienických prostředků pro členy komisí pro hlasování krajským úřadům vychází z toho, že tyto komise zřizuje krajský úřad a ředitel krajského úřadu jmenuje všechny její členy (na rozdíl od úpravy zvláštních způsobů hlasování ve volbách v roce 2020, kdy kromě zapisovatele byli všichni členové z řad vojáků Armády ČR). Pořízení ochranných a hygienických prostředků bude zohledněno ve výši finančních prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu na činnost krajských úřadů při volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021. Krajské úřady obdrží v průběhu letních měsíců roku 2021 dotaci ve výši 1,5 mil. Kč, resp. 2 mil. Kč, podle velikosti kraje, což je dostatečná částka pokrývající všechny potřeby na zabezpečení zvláštních způsobů hlasování. Zajištění ochranných a hygienických prostředků na úrovni jednotlivých krajů se jeví jako praktičtější a operativnější než jejich vyzvedávání v předem určeném čase v centrálním skladu (pro některé krajské úřady značně vzdáleném) bez možnosti zohlednit individuální potřeby krajů např. ve velikosti obleků.

Přehled počtu předpokládaných ochranných a hygienických prostředků zobrazuje následující tabulka:

	na 1 člena komise pro hlasování	na 1 komisi pro hlasování
respirátor FFP 2	15	45
ochranný oděv jednorázový	15/46*	45/138*
rukavice vyšetřovací	100	300

dezinfekce na povrchy	0	1
dezinfekce na ruce	1	3
ochranné štíty	1	4
pytel LDPE 70x110 cm	0	4
lepící páska na uzavření pytle	0	1

*Podle četnosti výměny obleků (jednou za 4 hodiny/po každém hlasování do zvláštní přenosné volební schránky).

Zákon sice výslovně nestanovuje podmínky členství v komisi pro hlasování, avšak stanoví, že obdobně se aplikují podmínky pro členství v okrskové volební komise podle volebního zákona. Musí se jednat o osobu, která je státním občanem ČR, dosáhla věku nejméně 18 let, není u ní překážka výkonu volebního práva a není kandidátem pro volby do Poslanecké sněmovny. Podmínkou členství není zkouška odborné způsobilosti na úseku voleb. Členství v komisi pro hlasování nevzniká složením slibu, ale jmenováním ředitelem krajského úřadu.

K § 6 – Sčítací komise

Pro každý volební kraj se zřizuje jedna sčítací komise, která sčítá hlasy od všech oprávněných voličů, kteří v rámci volebního kraje využili některý ze zvláštních způsobů hlasování.

Jmenování všech 3 členů sčítací komise, včetně zapisovatele a zajištění podmínek pro její činnost (prostory, jejich vybavení, administrativní pomůcky, ochranné a hygienické prostředky) zabezpečuje krajský úřad. Školení členů sčítacích komisí bude zaměřené na zjišťování výsledků voleb a bude proto třeba ho připravit ve spolupráci s Českým statistickým úřadem a zohlednit specifické postupy a rozdíly od činnosti běžných okrskových volebních komisí.

Bude-li to vyžadovat náročnost sčítání hlasů v daném kraji, např. s ohledem na velký počet oprávněných voličů, kteří využili některý ze zvláštních způsobů hlasování, bude možné do sčítací komise jmenovat nevyše další 4 členy. Dojmenování bude možné učinit podle situace ad hoc. Pro tento případ by měl mít krajský úřad připraveny v záloze osoby, které budou připraveny stát se členy sčítací komise.

Zapisovatel bude plnit i úkoly, které z volebních zákonů vyplývají pro předsedu okrskové volební komise.

Zákon sice výslovně nestanovuje podmínky členství ve sčítací komisi, avšak stanoví, že obdobně se aplikují podmínky pro členství v okrskové volební komise podle volebního zákona. Musí se jednat o osobu, která je státním občanem ČR, dosáhla věku nejméně 18 let, není u ní překážka výkonu volebního práva a není kandidátem pro volby do Poslanecké sněmovny. Podmínkou členství není zkouška odborné způsobilosti na úseku voleb. Členství ve sčítací komisi nevzniká složením slibu, ale jmenováním ředitelem krajského úřadu.

K § 7 – Obecné podmínky pro umožnění zvláštního způsobu hlasování

Zvláštní způsoby hlasování upravené tímto zákonem může využít pouze oprávněný volič, který je definován v rámci vymezení pojmů v § 2 písm. f). Splnění těchto podmínek ověřuje před samotným aktem hlasování komise pro hlasování.

Volič prokazuje svoji totožnost obdobně jako ve volební místnosti, tj. občanským průkazem nebo cestovním dokladem (ve stejném rozsahu jako dle § 19 odst. 2 zákona č. 247/1995 Sb.). Jelikož komise pro hlasování, na rozdíl od okrskové volební komise nedisponuje výpisem ze seznamu voličů, je třeba, aby ověřila i věk voliče a při hlasování na drive-in také adresu místa trvalého pobytu, protože u volebního stanoviště může hlasovat jen volič, který má trvalý pobyt v okrese, pro který bylo volební stanoviště zřízeno (s výjimkou těch, kdo hlasují na drive-in na voličský průkaz, viz dále odůvodnění k § 8). V případě hlasování při pobytovém zařízení a hlasování do zvláštní přenosné volební schránky jsou tyto údaje o voliči uvedeny v seznamu oprávněných voličů, který komise pro hlasování obdrží od krajského úřadu (množina oprávněných voličů je v těchto případech předem známa). Dozví-li se krajský úřad o uzavření pobytového zařízení až v první den voleb, disponuje jen informací o počtu voličů, kteří se v zařízení nacházejí, a seznam vytváří komise pro hlasování až na místě. Při hlasování u volebního stanoviště si komise pro hlasování tuto evidenci vytváří sama (množina oprávněných voličů, kteří využijí tento zvláštní způsob hlasování, předem známa není).

Jelikož cestovní doklady (cestovní, diplomatický a služební pas České republiky, cestovní průkaz) neobsahují údaj o trvalém pobytu, bude metodicky ošetřeno, jak má komise pro hlasování postupovat, aby ověřila, resp. zjistila místo trvalého pobytu oprávněného voliče. Předpokládá se, že voličů, kteří se budou prokazovat cestovním pasem, bude jen malý počet. Bude tedy možné, aby se komise pro hlasování telefonicky spojila s určeným zaměstnancem krajského úřadu, který na základě čísla cestovního pasu ověří v základním registru obyvatel trvalý pobyt oprávněného voliče, a sdělí ho komisi pro hlasování, která tento údaj zanesení do evidence oprávněných voličů, aby následně mohl být využit k nahlášení voliče do příslušné obce. Přístup k údaji o čísle cestovního pasu pro krajský úřad je ošetřen v ustanovení § 28 tohoto zákona. V případě ostatních cestovních dokladů bude ztotožnění voliče a identifikace jeho místa trvalého pobytu provedeno na základě údajů uvedených v dokladu (jméno a datum narození).

Nejde-li o oprávněného voliče v pobytovém zařízení, musí se jednat o osobu v karanténě nebo izolaci. To prokáže volič sám dokladem od poskytovatele zdravotních služeb nebo nařízením vydaným krajskou hygienickou stanicí, anebo jiným věrohodným způsobem (např. SMS nebo e-mailem od odběrového místa o pozitivním výsledku testu na přítomnost viru způsobujícího onemocnění covid-19), případně vlastnoručně podepsaným čestným prohlášením.

Komise pro hlasování umožní hlasovat pouze oprávněnému voliči, který prokázal svoji totožnost a splnil další podmínky stanovené zákonem pro konkrétní zvláštní způsob hlasování, které jsou popsány v následujících jednotlivých hlavách tohoto zákona.

Volič, kterému byl pro volby do Poslanecké sněmovny vydán voličský průkaz, je povinen ho odevzdat komisi pro hlasování. Bude se jednat zpravidla o voliče, kteří si požádali o voličský průkaz dříve, než jim byla nařízena karanténa nebo izolace. Není ale vyloučeno, že si o voličský

průkaz požádá prostřednictvím datové schránky i volič poté, co se dostal do karantény nebo izolace, a to z důvodu, aby na něj mohl odhlasovat v jiném drive-in, než do kterého podle místa svého trvalého pobytu náleží. Právě s výjimkou hlasování u volebního stanoviště ztrácí voličský průkaz pro oprávněné voliče využívající některý ze zvláštních způsobů hlasování praktický význam. Hlasování při pobytovém zařízení se umožňuje všem oprávněným voličům, kterým toto pobytové zařízení poskytuje pobytové služby, a hlasování do zvláštní přenosné volební schránky se umožňuje všem oprávněným voličům, kteří pobývají na území daného volebního kraje, bez ohledu na to, zda a kde mají trvalý pobyt na území České republiky. Komise pro hlasování se však pohybuje pouze v rámci kraje, pro který byla zřízena. Voličský průkaz při těchto způsobech hlasování tudíž voliči nepotřebují, neboť ze zákona jsou oprávněni hlasovat kdekoli na území České republiky.

K § 8 – Podmínky hlasování u volebního stanoviště

Kromě obecných podmínek pro umožnění zvláštního způsobu hlasování, které vyplývají z § 2 písm. f) a z § 7, se zde definuje podmínka místní příslušnosti pro tento zvláštní způsob hlasování. Hlasovat u volebního stanoviště může oprávněný volič, který má trvalý pobyt na území okresu, pro který bylo příslušné stanoviště zřízeno. V případě hlavního města Prahy bude muset mít oprávněný volič trvalý pobyt na území městské části, pro kterou bylo stanoviště zřízeno.

Výjimkou je pouze situace, kdy má volič voličský průkaz; v takovém případě může hlasovat v kterémkoli volebním stanovišti, tj. i v jiném kraji, než ve kterém má trvalý pobyt (v jiném kraji však obdrží hlasovací lístky tohoto jiného kraje).

Případ, kdy by se volič pokusil o dvojí hlasování - na jednom volebním stanovišti s voličským průkazem a na druhém volebním stanovišti, do kterého náleží podle místa trvalého pobytu - bude následně odhalen u obecního úřadu, kde je volič veden ve stálém seznamu voličů, protože tam bude dvakrát nahlášen, že využil zvláštní způsob hlasování. Volič by tím naplnil skutkovou podstatu přestupku podle § 27 odst. 1 písm. a) tohoto zákona, za který lze uložit pokutu až 10 000 Kč. Nepředpokládá se ovšem, že by se takové situace vyskytovaly v takovém rozsahu, aby mohly zavdat důvod ke zpochybnění výsledků voleb. Uvedené lze chápat jako přiměřené riziko, které je vyváжено potřebným komfortem pro voliče a zároveň i tím, že větší počet voličů, kteří budou mít možnost odhlasovat na drive-in, povede ke snížení počtu voličů, kteří by žádali o hlasování do přenosné volební schránky; to je pro hlasovací komise na obsluhu nepoměrně náročnější zejména z časového hlediska.

Hlasování oprávněného voliče u volebního stanoviště není považováno za porušení karantény nebo izolace. Tím, že tento zákon výslovně přiznává oprávněným voličům právo dostavit se k hlasování na drive-in, modifikuje standardní podmínky karantény a izolace.

K § 9 – Zřízení volebního stanoviště

Volební stanoviště (stánek pro hlasování drive-in) zřizuje krajský úřad, případně Magistrát hlavního města Prahy.

Tak jako krajský úřad ustavuje alespoň 1 komisi pro hlasování pro každý okres v rámci kraje, zřídí pro každý okres alespoň 1 volební stanoviště. Je na rozhodnutí krajského úřadu po projednání s Armádou ČR (např. s příslušným Krajským vojenským velitelstvím), Polici ČR a dotčenou obcí, ve kterém městě či obci bude volební stanoviště zřízeno. Podmínkou je, aby se volební stanoviště nacházelo na místě, které umožňuje plynulý příjezd a odjezd motorových vozidel. Nemusí být nutně zřízeno na území okresu, pro který je určeno.

Pro daný okres může být zřízeno i více volebních stanovišť. Pak musí být zároveň stanoveno, pro kterou část okresu (vymezenou výčtem obcí) se volební stanoviště zřizuje, a to z důvodu, aby bylo jasné, kam voliči místně přísluší a nemohli hlasovat u více volebních stanovišť.

V Praze zřídí magistrát alespoň 5 volebních stanovišť. Každé území z každé městské části musí patřit pod nějaké volební stanoviště. Není vyloučeno, aby jedno stanoviště obsluhovalo voliče z více městských částí, nebo aby jedna městská část byla územně rozdělena do více volebních stanovišť.

Zdvojené stanoviště, tj. dvě komise nebo dva stany na jednom místě, není považováno za dvě volební stanoviště.

Postavení, údržbu a likvidaci volebního stanoviště zajistí Armáda ČR. Svěřením tohoto úkolu Armádě ČR se navazuje na velmi dobré zkušenosti při zřizování volebních stanovišť v krajských a senátních volbách v roce 2020. Armáda ČR disponuje dostatečným množstvím vhodných mobilních stanů (předběžně cca 80 kusů) a se zajištěním tohoto úkolu předem počítá, neboť účast Armády ČR na zabezpečení zvláštních způsobů hlasování byla předem diskutována se zástupci Ministerstva obrany a Generálního štábu Armády ČR. Rovněž krajské úřady mohou navázat na nedávnou spolupráci se zástupci krajských vojenských velitelství. Armáda ČR však nebude při vybavení volebního stanoviště vstupovat do smluvních závazků se třetí stranou.

Konkrétní podobu volebního stanoviště zákon nestanovuje a nemusí tedy být všude jednotná; jde o to, aby poskytovalo zázemí pro činnost komise pro hlasování a obsluhu příježdějících voličů. Armáda ČR zajistí také vybavení volebního stanoviště s výjimkou toho, co podle § 5 odst. 4 zajišťuje krajský úřad. V souvislosti s případným zabezpečením zdroje elektrické energie, pitné či užitkové vody, pronájem sociálních zařízení či likvidaci odpadu nebude Armáda ČR účastníkem smluvního vztahu.

Informaci o umístění volebního stanoviště zveřejní krajský úřad/Magistrát hlavního města Prahy na svých internetových stránkách nejpozději 15 dnů před prvním dnem voleb a současně ji sdělí Ministerstvu vnitra. V informaci dále uvede, pro který okres, případně jeho část nebo obce (městskou část či městské části, případně jejich části) se volební stanoviště zřizuje.

K § 10 – Způsob hlasování u volebního stanoviště

Ustanovení popisuje, kdy a jak probíhá tzv. drive-in hlasování u volebního stanoviště.

Tímto způsobem bude možné hlasovat ve středu v týdnu, ve kterém se konají volby, a to v době od 8:00 do 17:00. Hlasování u drive-in bude oproti zákonu č. 350/2000 Sb. zahájeno o hodinu později, neboť se ukázalo, že v brzkých ranních hodinách využilo tento způsob hlasování jen minimum voličů; to je dáno i tím, že voliči nacházející se v karanténě nebo izolaci nehlasují

cestou do práce. Doba hlasování se naopak prodlužuje o dvě hodiny. Vychází se z toho, že ve volbách do Poslanecké sněmovny bývá vyšší volební účast oproti ostatním volbám. Lze sice sotva předvídat, jaká bude epidemická situace v době konání voleb do Poslanecké sněmovny, ale zřejmě bude existovat stále významná skupina voličů v karanténě nebo izolaci, proto se předpokládá i vyšší zájem o hlasování tímto zvláštním způsobem.

Hlasování u drive-in v podstatě představuje hlasování v předstihu. Tento předstih je potřebný proto, aby se stihl předat obecním úřadům přehled voličů, kteří již odhlasovali tímto způsobem, a nemohlo jim být umožněno hlasování ještě ve volební místnosti v případě, že by se tam dostavili.

Volič je povinen prokázat svoji totožnost platným občanským průkazem, nebo cestovním dokladem (ve stejném rozsahu jako podle § 19 odst. 2 zákona č. 247/1995 Sb.). Komise pro hlasování ověří, zda volič dodržel podmínky místní (okresní) příslušnosti pro hlasování u volebního stanoviště, případně zda hlasuje na voličský průkaz, a zda se jedná o oprávněného voliče. Komise pro hlasování bude muset mít k dispozici seznam obcí, které spadají pod dané volební stanoviště; tyto seznamy připraví a zveřejní Ministerstvo vnitra. Bude-li v rámci okresu zřízeno více volebních stanovišť, musí si krajský úřad tento seznam upravit podle toho, pro které části okresu (obce) je dané volební stanoviště určeno; to platí i pro Magistrát hlavního města Prahy.

Po učinění záznamu do seznamu oprávněných voličů vydá komise pro hlasování oprávněnému voliči úřední obálku. Úřední obálky vydávané komisí pro hlasování při zvláštních způsobech hlasování budou opatřeny úředním razítkem krajského úřadu.

Hlasování u volebního stanoviště je určeno výlučně pro hlasování z motorového vozidla. Je možné, aby ho řídila jiná osoba, než která hlasuje, případně aby hlasovalo více osob z jednoho vozidla. Cesta motorovým vozidlem v rozsahu nezbytném k naplnění práva volit prostřednictvím hlasování u volebního stanoviště není porušením karantény nebo izolace. Oprávněný volič, resp. řidič, se však musí řídit pokyny komise pro hlasování a policistů dohlízejících na provoz u volebního stanoviště. Hlasování by mělo být organizováno tak, aby oprávněnému voliči hlasujícímu z motorového vozidla byla umožněna tajnost hlasování.

K § 11 – Evidence oprávněných voličů

Vzhledem k tomu, že evidenci oprávněných voličů hlasujících u volebního stanoviště nelze předem sestavit (neví se, který oprávněný volič se k hlasování formou drive-in dostaví), sestavuje seznam oprávněných voličů až sama komise pro hlasování.

Ustanovení upravuje, které údaje o voliči se do evidence zapisují. Údaje z této evidence jsou pak prostřednictvím krajských úřadů předány obecním úřadům podle místa trvalého pobytu voliče. Obecní úřad si skutečnost, že oprávněný volič již odhlasoval u volebního stanoviště, vyznačí do výpisu ze stálého seznamu voličů formou poznámky.

Pokud přijede k volebnímu stanovišti osoba, která není oprávněným voličem (není státním občanem ČR, nesplňuje podmínku věku), případně nerespektovala místní příslušnost volebního stanoviště a nemá voličský průkaz, nebude jí hlasování umožněno. V případě stížnosti nebo jiné

konfliktní situace s takovým voličem si komise pro hlasování učiní záznam o události na zvláštní papír. Tento záznam následně předá krajskému úřadu a bude tak součástí volební dokumentace.

K § 12 – Podmínky hlasování při pobytovém zařízení

Ustanovení vymezuje, kdo může využít tohoto zvláštního způsobu hlasování. Musí se jednat o oprávněného voliče /viz § 2 písm. f)/, který využívá pobytových služeb uzavřeného pobytového zařízení. Není tedy nutné, aby oprávněný volič měl trvalý pobyt přímo v pobytovém zařízení nebo na území volebního kraje, ve kterém se pobytové zařízení nachází. Nově budou moci odhlasovat v pobytovém uzavřeném zařízení také osoby v tomto zařízení pracující nebo vykonávající službu (tedy např. v případě věznic příslušníci Vězeňské služby České republiky i zaměstnanci České republiky zařazení k výkonu práce v ní) za podmínky, že se zde nacházejí v době, kdy hlasování v zařízení probíhá.

K § 13 – Sestavení seznamu oprávněných voličů v pobytovém zařízení

Okruh pobytových zařízení, při nichž bude možné v kraji hlasovat podle tohoto zákona, odpovídá okruhu zařízení, která ve stanovené lhůtě nahlásila krajská hygienická stanice krajskému úřadu jako uzavřená /viz vymezení pojmů v § 2 písm. c)/. Standardní lhůta pro toto nahlášení je do 16:00 hodin v úterý volebního týdne. Dodatečné nahlášení je však možné až do 12:00 hodin prvního dne voleb. K později nahlášenému uzavření pobytového zařízení se nepřihlíží a takové zařízení nemůže být pokládáno za uzavřené pobytové zařízení, ve kterém je možno hlasovat zvláštním způsobem hlasování podle tohoto zákona. Voliči v něm by tedy byli obslouženi běžnou okrskovou volební komisí s přenosnou volební schránkou.

Od uzavřeného pobytového zařízení si krajský úřad vyžádá seznam jeho klientů, kterým jsou poskytovány pobytové služby. Na základě tohoto seznamu vyhotoví krajský úřad pro komisi pro hlasování seznam oprávněných voličů. Ze seznamu od pobytového zařízení nezařadí do evidence pro komisi osoby, které nejsou oprávněnými voliči z důvodu věku (k prvnímu dni voleb nedosáhnou věku 18 let) nebo státního občanství. Shora uvedené neplatí v případě, že došlo k uzavření pobytového zařízení až v první den voleb (pátek). Vzhledem ke krátké době do začátku hlasování poskytne zařízení příslušnému krajskému úřadu pouze informaci o počtu osob, kterým poskytuje pobytové služby. Komise pro hlasování sestaví v takovém případě seznam oprávněných voličů v pobytovém zařízení až na místě, tj. v době, kdy v tomto zařízení probíhá hlasování.

Pracovníky uzavřeného pobytového zařízení, kteří se v zařízení nacházejí v době, kdy v něm probíhá hlasování, a chtějí v pobytovém zařízení odhlasovat, dopíše komise pro hlasování do seznamu oprávněných voličů rovněž až na místě, a to z toho důvodu, že není předem známo, kdy se komise pro hlasování dostaví do zařízení, tj. kdo z personálu bude mít směnu.

U voličů, kteří pobývají v uzavřeném pobytovém zařízení, se nevyžaduje prokázání, že jsou v karanténě nebo izolaci.

K § 14 – Způsob hlasování při pobytovém zařízení

Hlasování při uzavřeném pobytovém zařízení probíhá během dvou dnů - ve čtvrtek a v pátek volebního týdne. Konkrétní místo a čas projedná komise pro hlasování s vedením pobytového zařízení. Hlasování by mělo proběhnout v dohodnutém čase ve čtvrtek mezi 8. a 22. hodinou nebo v pátek mezi 8. a 18. hodinou. Není však vyloučeno, aby krajský úřad toto rozmezí prodloužil; o tom pak musí informovat Ministerstvo vnitra a Český statistický úřad. O prodloužení rozhodne ředitel krajského úřadu. Nepůjde však o správní rozhodnutí, ale o faktický úkon.

Místo pro hlasování v pobytovém zařízení má charakter improvizované volební místnosti. Nejedná se však o zvláštní volební okrsek, a tedy ani o volební místnost jako takovou, která by musela být vybavena v souladu s příslušným volebním zákonem.

Komise pro hlasování má od krajského úřadu k dispozici seznam oprávněných voličů z pobytového zařízení. To neplatí, pokud došlo k uzavření pobytového zařízení až v první den voleb (blíže viz odůvodnění k § 13). Oprávnění voliči před hlasováním na místě prokáží svoji totožnost platným občanským průkazem, nebo cestovním dokladem a komise ověří také jejich věk. Poté komise vydá voliči úřední obálku, případně i hlasovací lístky.

Pokud by se v uzavřeném pobytovém zařízení při hlasování vyskytl volič – klient zařízení, který není na seznamu od krajského úřadu uveden, ale splňuje všechny podmínky pro hlasování, komise mu odhlasovat umožní a dopíše ho do seznamu oprávněných voličů.

Až na místě jsou do seznamu dopisováni také pracovníci pobytového zařízení, kteří zrovna konají v zařízení práci nebo službu a mají zájem takto odhlasovat.

K § 15 – Evidence oprávněných voličů

Při hlasování v uzavřeném pobytovém zařízení komise pro hlasování seznam oprávněných voličů nevytváří (na rozdíl od hlasování u volebního stanoviště). Seznam oprávněných voličů z daného pobytového zařízení, který předem obdržela od krajského úřadu, komise pouze doplňuje o údaj, kterým voličům vydala úřední obálku. Tento seznam komise dále doplní na místě o pracovníky pobytového zařízení, kteří se zde nacházejí v době, kdy v zařízení probíhá hlasování, a projeví o hlasování zájem, případně o voliče-klienty, kteří nebyli na seznamu od krajského úřadu uvedeni, ale splňují všechny podmínky pro hlasování.

Voliče uvedené na seznamu oprávněných voličů, kteří nehlasovali (nebyla jim vydána úřední obálka), nakonec komise ze seznamu vyškrtně. Obecnímu úřadu v místě trvalého pobytu voliče tak budou nahlášeni jen ti voliči, kteří v pobytovém zařízení skutečně hlasovali a stejný počet voličů bude uveden i v zápisu sčítací komise při krajském úřadě. Pokud by sčítací komise do počtu voličů zapsaných v seznamu oprávněných voličů započítala i ty voliče, kterým v pobytovém zařízení nebyla vydána úřední obálka (nehlasovali), byli by tito voliči započítáni do celkového počtu voličů uvedených v seznamech dvakrát (v domovském volebním okrsku i u krajské sčítací komise), což by zkreslovalo čísla o volební účasti.

K § 16 – Podmínky hlasování do zvláštní přenosné volební schránky

Hlasování do zvláštní přenosné volební schránky zajišťují tytéž komise pro hlasování, které zajišťovaly hlasování u volebního stanoviště (drive-in) a hlasování při uzavřených pobytových zařízeních. Není nutné, aby se tato komise pohybovala jen v rámci okresu, ve kterém zajišťovala hlasování u volebního stanoviště. Krajský úřad operativně stanoví, jaké území má která komise při hlasování do zvláštní přenosné volební schránky obsluhovat, případně může vytvořit komise další.

Je zřejmé, že zajistit hlasování jednotlivých oprávněných voličů do zvláštní přenosné volební schránky je pro komise časově nepoměrně náročnější. Tento způsob hlasování je proto třeba vnímat jako doplňkový a oprávnění voliči, pokud mají možnost, by měli primárně využívat hlasování u volebního stanoviště. Hlasování do zvláštní přenosné volební schránky tak využijí např. voliči, kterým bude nařízena karanténa až ve čtvrtek volebního týdne, tudíž nemohli odhlasovat ve středu u volebního stanoviště, anebo ti, kteří nemají k dispozici motorové vozidlo. Oprávněný volič nemusí mít trvalý pobyt na území volebního kraje, pro který byla komise pro hlasování zřízena, ale postačí, že zde v době nařízené karantény nebo izolace pobývá.

Komise pro hlasování obsluhují pouze území volebního kraje, pro který byly zřízeny.

K § 17 – Sestavení seznamu oprávněných voličů pro hlasování do zvláštní přenosné volební schránky

O hlasování do zvláštní přenosné volební schránky bude možné žádat pouze telefonicky na lince zřízené pro tento účel krajským úřadem. Krajský úřad zřídí/vyhradí tuto telefonní linku tak, aby nejpozději 10 dnů před prvním dnem voleb zveřejnil příslušné telefonní číslo na svých internetových stránkách.

Oprávněný volič žádající o tento zvláštní způsob hlasování tak musí učinit do 20 hodin ve čtvrtek volebního týdne, jinak se k žádosti nepřihlíží. Ustanovení zákona obsahuje výčet údajů, které musí oprávněný volič při telefonní žádosti krajskému úřadu sdělit, aby jeho žádát mohla být evidována. Z nahlášených údajů totiž sestaví krajský úřad seznam pro komisi pro hlasování. Aby komise pro hlasování nebyla posílána k neexistujícím osobám, je účelné, aby krajský úřad při sestavování tohoto seznamu ověřil identitu žadatelů oproti základnímu registru obyvatel.

K § 18 – Způsob hlasování do zvláštní přenosné volební schránky

Hlasování do zvláštní přenosné volební schránky probíhá ve stejné dny jako hlasování ve volebních místnostech, avšak v pátek je možné takto hlasovat již od 8:00 do 22:00. V sobotu pak od 8:00 do 14:00. S ohledem na velkou časovou náročnost zabezpečení tohoto způsobu hlasování není vyloučené, aby krajský úřad dobu pro hlasování do zvláštní přenosné volební schránky prodloužil nejvýše o 3 hodiny; o tom pak musí informovat na svých internetových stránkách a také Ministerstvo vnitra a Český statistický úřad. O prodloužení rozhodne ředitel krajského úřadu. Nepůjde však o správní rozhodnutí, ale o faktický úkon.

Právě z důvodu zmíněné časové náročnosti je třeba stanovit dobu (alespoň 10 minut), po kterou komise pro hlasování vyčkává na voliče poté, co ho vyrozuměla, že se dostavila na místo, kde pobývá. Pro tyto účely je praktické, aby komise měla k dispozici i telefonní číslo na voliče, které bude součástí seznamu sestaveného krajským úřadem.

Konkrétní místo, kde hlasování probíhá, tj. zda v bytě u voliče, na chodbě před bytem nebo venku před domem, zákon nestanovuje. Komise pro hlasování se na místě domluví s voličem podle podmínek.

Oprávnění voliči před hlasováním na místě prokáží, že jsou v karanténě nebo izolaci (blíže viz odůvodnění k § 4), a dále svoji totožnost. Komise dále ověří také věk a vydá oprávněnému voliči úřední obálku, případně i hlasovací lístky.

K § 19 – Evidence oprávněných voličů

Při hlasování do zvláštní přenosné volební schránky komise pro hlasování evidenci oprávněných voličů nevytváří (na rozdíl od hlasování u volebního stanoviště), ale pouze doplňuje seznam oprávněných voličů hlasujících do zvláštní přenosné volební schránky, který předem obdržela od krajského úřadu, o údaj, kterým voličům vydala úřední obálku. Jedná se o obdobný postup jako při sestavování evidence oprávněných voličů hlasujících v uzavřeném pobytovém zařízení.

Komise pro hlasování zaznamená do seznamu také skutečnost, že voliči nebylo hlasování umožněno, nebo že hlasování odmítnul. Hlasování nebude voliči umožněno, pokud neprokáže svoji totožnost platným občanským průkazem nebo cestovním dokladem, neprokáže-li, že se nachází v karanténě nebo izolaci, anebo nesplňuje podmínky aktivního volebního práva (zejm. věk). Za voliče, který odmítnul hlasování, se považuje takový volič, který v době, kdy na něj komise čeká, se k hlasování nedostaví, nebo vůbec nereaguje na sdělení komise, že se k němu dostavila (komisi neotevře, nezvedá telefon). Případné konfliktní situace nebo stížnosti voličů komise sepíše na zvláštní papír, který následně předá krajskému úřadu a bude tak součástí volební dokumentace.

K § 20 – Předávání seznamů krajskému úřadu

Každá komise pro hlasování vede seznam oprávněných voličů zvlášť pro jednotlivé zvláštní způsoby hlasování, které zajišťuje, tj. 1. hlasování u volebního stanoviště (tzv. drive-in), 2. hlasování při uzavřeném pobytovém zařízení a 3. hlasování do zvláštní přenosné volební schránky.

Ustanovení upravuje povinnost komisí pro hlasování předat tyto seznamy oprávněných voličů krajskému úřadu, který komisi zřídil. Kromě seznamů předá komise krajskému úřadu i voličské průkazy a čestná prohlášení, která jí odevzdali oprávnění voliči. Pokud půjde o komisi, která zajišťovala např. jen hlasování u volebního stanoviště a hlasování do zvláštní přenosné volební schránky, předá tato krajskému úřadu dva seznamy oprávněných voličů. Seznam oprávněných voličů, kteří hlasovali u volebního stanoviště, předá komise pro hlasování krajskému úřadu ve středu po skončení tohoto zvláštního způsobu hlasování. Seznam oprávněných voličů

hlasujících při uzavřeném pobytovém zařízení předá v pátek po 18. hodině, kdy končí možnost provedení tohoto způsobu hlasování, ledaže by tuto dobu krajský úřad prodloužil. Seznam oprávněných voličů, kteří hlasovali do zvláštní přenosné volební schránky, je možné předat v sobotu po ukončení hlasování. To nevylučuje, aby i mezi jednotlivými dny hlasování si komise pro hlasování tyto seznamy u krajského úřadu uložila.

K § 21 – Předávání evidencí obecním úřadům

Ustanovení upravuje jednotlivé fáze předávání údajů ze seznamů oprávněných voličů krajskými úřady obecním úřadům, a to podle místa trvalého pobytu oprávněného voliče.

Cílem je zabránit tomu, aby tentýž volič mohl odhlasovat vícekrát v týchž volbách. Lze si totiž představit situaci, kdy by oprávněný volič odhlasoval ve středu u volebního stanoviště z motorového vozidla, následně mu byla ukončena nařízená karanténa a tento volič by se ve dnech voleb (pátek nebo sobota) dostavil do své volební místnosti a znovu odhlasoval. Předávání údajů upravené v § 21 tomu však zabrání.

Ve čtvrtek před prvním dnem voleb, do 14:00, předá krajský úřad obecním úřadům údaje o voličích s trvalým pobytem v dané obci, kteří odhlasovali u volebního stanoviště (drive-in), resp. jim byla vydána úřední obálka. Obecní úřad promítne tuto informaci do výpisu ze stálého seznamu voličů, neboť stálý seznam voličů je již uzavřen, ale stále v dispozici obecního úřadu.

V první den voleb (pátek), do 10:00, předá krajský úřad obecním úřadům údaje o voličích s trvalým pobytem v dané obci, kteří požádali o hlasování do zvláštní přenosné volební schránky. Obecní úřad předá tuto informaci příslušné okrskové volební komisi a ta ji promítne do výpisu ze stálého seznamu voličů, neboť v první den voleb jsou již výpisy v dispozici okrskových volebních komisí.

V první den voleb (pátek), do 22:00, předá krajský úřad obecním úřadům údaje o voličích s trvalým pobytem v dané obci, kteří hlasovali při uzavřeném pobytovém zařízení, resp. jim byla vydána úřední obálka. Obecní úřad předá tuto informaci příslušné okrskové volební komisi a ta ji promítne do výpisu ze stálého seznamu voličů, neboť v první den voleb jsou již výpisy v dispozici okrskových volebních komisí.

Ve výpisu ze stálého seznamu voličů se ve všech shora uvedených případech učiní u dotčeného voliče poznámka odkazující na číslo zákona o zvláštních způsobech hlasování ve volbách do Poslanecké sněmovny a krajský úřad, který údaje o voliči předal. Ve výpisu tak bude volič s touto poznámkou uveden, nikoli vyškrtnut.

Informace o tom, který krajský úřad údaje o voliči nahlásil, je důležitá v případě, že by tento krajský úřad bylo nutné kontaktovat. To může nastat v situaci, kdy se do volební místnosti dostaví volič, u něhož má okrsková volební komise poznámku, že již odhlasoval zvláštním způsobem hlasování. Volič však uvede, že přestože původně žádal o hlasování do zvláštní přenosné volební schránky, tak mu byla později karanténa nebo izolace ukončena, a proto přichází do volební místnosti, neboť do zvláštní přenosné volební schránky nehlasoval. V takové situaci bude okrsková volební komise za pomoci obecního a případně i krajského úřadu kontaktovat ten krajský úřad, který údaje o voliči nahlásil (nemusí se nutně jednat

o krajský úřad, do jehož územního obvodu spadá okrsek, kam se volič dostavil, neboť během karantény mohl volič pobývat v jiném kraji, kde také původně žádal o zvláštní přenosnou volební schránku). Tento krajský úřad prověří u příslušné komise pro hlasování, zda podle záznamů v seznamu oprávněných voličů dotčený volič do zvláštní přenosné volební schránky odhlasoval. Pokud ano, nebude mu hlasování ve volební místnosti umožněno, pokud nikoliv, může ve volební místnosti odhlasovat.

Pokud by se předání údaje podle § 21 odst. 1 až 3 týkalo voliče, u něhož je ve stálém seznamu voličů uvedena poznámka o jeho zápisu do zvláštního seznamu voličů [z důvodu dle § 6 odst. 1 písm. b) a c) zák. č. 247/1995 Sb.], pak poskytnutí dané informace krajského úřadu obecnímu úřadu místa jeho trvalého pobytu postrádá smysl, neboť sama poznámka o tom, že je zapsán do zvláštního seznamu voličů vedeného jiným obecním úřadem brání, aby volič hlasoval v okrsku dle místa svého trvalého pobytu. V daném případě, aby bylo zabráněno možné dvojí volbě, je žádoucí, aby obecní úřad místa trvalého pobytu voliče bezodkladně krajským úřadem předaný údaj přeposlal obecnímu úřadu, v jehož zvláštním seznamu je daný volič zapsán a tedy i oprávněn hlasovat.

K § 22 – Předání volební dokumentace a volebních schránek

Kromě seznamu oprávněných voličů, včetně odevzdaných voličských průkazů a čestných prohlášení (blíže viz odůvodnění k § 20), předává komise pro hlasování krajskému úřadu, který ji zřídil, také zapečetěnou volební schránku.

Volební schránku či schránky, pokud jich bylo naplněno více, z hlasování u volebního stanoviště předá komise pro hlasování krajskému úřadu ve středu po skončení tohoto zvláštního způsobu hlasování.

Volební schránku či schránky, pokud jich bylo naplněno více, použitou v hlasování při uzavřeném pobytovém zařízení nebo v hlasování do zvláštní přenosné volební schránky předá komise pro hlasování krajskému úřadu až v sobotu po ukončení hlasování. Hlasování při pobytovém zařízení sice probíhá jen do pátku, avšak souběžně komise zabezpečuje i hlasování do zvláštní přenosné volební schránky, které probíhá v pátek a v sobotu, a není důvod oddělovat hlasy odevzdané v pobytovém zařízení do vyhrazené volební schránky.

Volební schránky, které komise pro hlasování používá pro hlasování při pobytových zařízeních a pro hlasování do zvláštní přenosné volební schránky, si komise pro hlasování uschová mezi jednotlivými dny hlasování, tj. ze čtvrtka na pátek a z pátku na sobotu zapečetěné společně se zapečetěnou volební dokumentací na k tomu vyhrazeném a zabezpečeném místě u krajského úřadu.

O předání či úschově se vyhotovuje protokol.

Volební schránky a vytištěné seznamy oprávněných voličů soustředěné u krajského úřadu předá krajský úřad sčítací komisi v sobotu nejdříve po 14. hodině, kdy je podle volebního zákona ukončeno hlasování. Odevzdané voličské průkazy a čestná prohlášení sčítací komise pro svou činnost nepotřebuje; jako volební dokumentaci si je ponechá krajský úřad.

Nastupuje role sčítací komise, která hlasovací lístky ze všech volebních schránek smísí. To může učinit až tehdy, kdy jí byly předány všechny volební schránky. Pokud by krajský úřad prodlužoval dobu pro hlasování do zvláštní přenosné volební schránky (viz § 18 odst. 1), může sčítací komise zahájit sčítání až poté, kdy jí bude předána poslední volební schránka.

K § 23 – Zjišťování výsledků hlasování sčítací komisí a předání výsledků hlasování Českému statistickému úřadu

Při sčítání hlasů postupuje sčítací komise stejně jako okrsková volební komise sčítající hlasy voličů odevzdané ve volební místnosti. Možnost dohledu kandidujících subjektů je ošetřena tím, že zástupce každé politické strany, politického hnutí nebo koalice, jejíž kandidátní listina byla pro volby do Poslanecké sněmovny zaregistrována, bude moci být přítomen v místnosti, kde sčítací komise sčítá hlasy, pokud se prokáže pověřením podepsaným zmocněncem politické strany, politického hnutí nebo koalice v daném volebním kraji. Těmto zástupcům je tak umožněno sledovat práci sčítací komise, ale nemají právo do jejích postupů jakkoli zasahovat.

Jistá specifika nastávají v souvislosti s vyhotovováním zápisu, neboť u této komise neprobíhalo hlasování a soustředí se u ní hlasovací lístky ze zvláštních způsobů hlasování na území celého kraje. Při vyhotovení zápisu, včetně uvádění údaje o volební účasti, tak bude sčítací komise postupovat v souladu s pokyny Českého statistického úřadu, který rovněž určí přebírací místo pro převzetí výsledků hlasování zjištěných sčítací komisí.

Hlasy odevzdané oprávněnými voliči v rámci kraje prostřednictvím některého ze zvláštních způsobů hlasování tak budou vstupovat do zpracování obdobně jako hlasy z volebního okrsku. Půjde však o volební okrsek *sui generis*.

Sčítací komise je povinna vyhotovit zápis v elektronické podobě s využitím programového vybavení od Českého statistického úřadu.

Veškerá volební dokumentace pocházející z provedení zvláštních způsobů hlasování se bude ukládat u krajského úřadu.

K § 24 – Nároky členů komisí pro hlasování, členů sčítacích komisí a členů okrskových volebních komisí

Upravuje se postavení a nároky členů komisí pro hlasování a členů sčítacích komisí, které jmenuje ředitel krajského úřadu. Činnost členů komisí pro hlasování a členů sčítacích komisí je jiným úkonem v obecném zájmu obdobně jako činnost členů okrskových volebních komisí. Nároky vyplývající z jejich pracovněprávního poměru a nároky v případě ušlého výdělku, jsou-li osobami samostatně výdělečně činnými, jsou rovněž upraveny obdobně jako u členů okrskových volebních komisí.

Odměna za výkon funkce člena komise pro hlasování a funkce člena sčítací komise je však znatelně vyšší než u členů okrskových volebních komisí. Je to pochopitelné. U těchto členů je třeba v odměně reflektovat zvýšené riziko v souvislosti s onemocněním covid-19, které tyto osoby podstupují při výkonu funkce, která je navíc spjata s nepohodlím v důsledku použití ochranných obleků. Zvýšené nároky na zabezpečení zvláštních způsobů hlasování a sčítání

hlasů na ně budou kladeny i z toho titulu, že se jedná o speciální postupy, ke kterým budou muset podstoupit školení. Nepochybně půjde o činnost i mediálně více sledovanou než v běžných okrskových volebních komisích.

Jednotlivým členům komise pro hlasování náleží odměna ve výši 5000 Kč za každý den, kdy zajišťovali hlasování některým ze zvláštních způsobů podle tohoto zákona. Pokud komise pro hlasování, ve které je členem, bude zajišťovat hlasování u volebního stanoviště (středa), hlasování při pobytovém zařízení (čtvrtek + pátek) a hlasování do zvláštní přenosné volební schránky (pátek + sobota), bude mu příslušet odměna ve výši 4 x 5000 Kč. Pokud by komise pro hlasování zajišťovala jen hlasování u volebního stanoviště (středa) a hlasování do zvláštní přenosné volební schránky (pátek + sobota), bude členovi příslušet odměna ve výši 3 x 5000 Kč.

Členům sčítací komise bude náležet odměna ve výši 5000 Kč.

Pravidla pro krácení odměny platná pro členy okrskových volebních komisí by se subsidiárně uplatnila i v těchto případech.

Jednorázově pro volby podle tohoto zákona se přikročilo i k plošnému navýšení odměn členů běžných okrskových volebních komisí, a to o 500 Kč. V době šíření nemoci covid-19 jsou totiž i členové okrskových volebních komisí vystaveni zvýšenému riziku ve spojitosti s touto nemocí a i u nich se bude pravděpodobně požadovat použití ochranných prostředků. Hlavním smyslem tohoto ustanovení je zajistit dostatečný zájem o členství v okrskové volební komisi.

Navrhované navýšení zvláštních odměn pro okrskové volební komise v porovnání se stávající úpravou je znázorněno v následující tabulce:

	současná výše základní odměny	navrhovaná výše základní odměny
člen	1 800,- Kč	2 300,- Kč
místopředseda	2 100,- Kč	2 600,- Kč
zapisovatel	2 100,- Kč	2 600,- Kč
předseda	2 200,- Kč	2 700,- Kč

K § 25 – Úhrada nákladů

Všechny náklady, které krajským úřadům vznikají v souvislosti se zabezpečením zvláštních způsobů hlasování podle tohoto zákona, včetně zajištění ochranných a hygienických prostředků pro členy komisí pro hlasování a členy sčítacích komisí, jsou pokryty v taxativním výčtu tohoto ustanovení s tím, že je krajský úřad hradí z finančních prostředků poskytovaných formou dotace ze státního rozpočtu na činnost volebních orgánů. Pokud by například bylo nezbytné, aby si krajský úřad pronajal prostor vhodný pro zřízení volebního stanoviště, budou výdaje za pronájem na základě tohoto ustanovení rovněž uhrazeny.

Náklady na vybudování, údržbu a likvidaci volebních stanovišť, které bude obstarávat Armáda ČR, budou hrazeny z rozpočtu Ministerstva obrany bez nároku na jeho navýšení.

I v případě, že by na základě podmínek formulovaných v § 3 tohoto zákona nastala situace, že zvláštní způsoby hlasování nebudou použity, budou náklady volebních orgánů vynaložené na

přípravu zvláštních způsobů hlasování (jedná se zejména o výdaje krajských úřadů) uhrazeny z prostředků státního rozpočtu určených na volby.

K § 26 – Zvláštní ustanovení o souběhu voleb a referenda

Na dny konání voleb bývá v řadě obcí vyhlášováno také místní referendum. Pro tyto případy je vhodné umožnit voličům, kterým byla nařízena karanténa nebo izolace a zároveň jsou oprávněnými osobami hlasovat v místním referendu, aby k hlasování mohli rovněž využít zvláštní způsoby hlasování. Proto se ad hoc prolamuje jinak obecně platná překážka hlasovacího práva v referendu spočívající v omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu.

Možnosti využití zvláštních způsobů hlasování z hlediska území korespondují s principem, že osoba oprávněná hlasovat v místním referendu v něm může hlasovat pouze na území své obce. Vzhledem k tomu, že pro drive-in hlasování se zřizuje jedno stanoviště pro území okresu, bude oprávněná osoba hlasovat u volebního stanoviště, které je zřízeno pro okres, na jehož území se nachází obec, kde je vyhlášeno místní referendum a kde má tato osoba trvalý pobyt.

Obecní úřad obce, kde je vyhlášeno místní referendum, spolupracuje s krajským úřadem a nejpozději v pondělí volebního týdne mu předá hlasovací lístky a úřední obálky. Krajský úřad je dále předá komisi pro hlasování, která bude při zvláštních způsobech hlasování obsluhovat území, do kterého spadá i obec, kde je místní referendum vyhlášeno. Této komisi poskytne krajský úřad i jednu hlasovací schránku vyhrazenou pouze pro hlasování v místním referendu a příslušně označenou; komise schránku využije pro všechny zvláštní způsoby hlasování v referendu, tj. od středy do soboty. Tyto hlasovací schránky zajišťuje krajský úřad a náklady s tím spojené mu budou uhrazeny podle § 25 společně s náklady na volební schránky.

Postupy upravené tímto zákonem pro zvláštní způsoby hlasování ve volbách se uplatní i pro hlasování v místním referendu. Komise pro hlasování musí navíc ověřovat, zda oprávněný volič je i oprávněnou osobou hlasovat v místním referendu, tj. zda má trvalý pobyt v obci, v níž bylo místní referendum na dny voleb vyhlášeno. Zvláště pak sestaví seznam oprávněných osob, které hlasovaly v místním referendu. V místním referendu mohou hlasovat také ti cizinci, kteří mají právo volit ve volbách do zastupitelstev obcí. Jedná se o občany jiného členského státu EU, kteří jsou držiteli potvrzení o přechodném pobytu nebo povolení k trvalému pobytu na území obce, kde se místní referendum koná. Ti prokáží před komisí pro hlasování svou totožnost a státní občanství průkazem o povolení k pobytu nebo potvrzením o přechodném pobytu.

Hlasy odevzdané v místním referendu podle tohoto zákona však nebude počítat sčítací komise, ale krajský úřad ve spolupráci se starostou protokolárně předá hlasovací schránku a související dokumentaci určené okrskové volební komisi v obci, kde místní referendum probíhalo.

Pokud by se v souběhu s volbami podle tohoto zákona konalo také krajské referendum, postupovalo by se obdobně podle úpravy pro souběh voleb a místního referenda. V takovém případě by okruh osob oprávněných hlasovat v krajském referendu tvořily oprávnění voliči, kteří mají trvalý pobyt na území kraje, ve kterém bylo krajské referendum vyhlášeno. Tomu by odpovídala i pravidla pro využití jednotlivých zvláštních způsobů hlasování.

K § 27 - Přestupky

Zákon upravuje také některé přestupky, kterých se mohou dopustit fyzické osoby v souvislosti se zvláštními způsoby hlasování ve volbách či referendu. Přestupky jsou rozděleny na ty, kterých se může dopustit oprávněný volič ve volbách, oprávněná osoba při místním nebo krajském referendu a pracovník pobytového zařízení oprávněný hlasovat při tomto uzavřeném pobytovém zařízení, a na přestupek, kterého se může dopustit jen oprávněný volič nebo oprávněná osoba.

Přestupkem je, pokud fyzická osoba (oprávněný volič, oprávněná osoba nebo pracovník oprávněný hlasovat při uzavřeném pobytovém zařízení) hlasuje ve volbách do Poslanecké sněmovny některým ze zvláštních způsobů hlasování podle tohoto zákona více než jednou. Může se jednat o případy, kdy by osoba odhlasovala dvakrát u zdvojeného volebního stanoviště, nebo odhlasuje v drive-in a následně do zvláštní přenosné volební schránky (v rámci téhož kraje může krajský úřad ze seznamu oprávněných voličů ověřit, zda osoba, která žádá o zvláštní přenosnou volební schránku, už nehlasovala u volebního stanoviště; jiný krajský úřad však tuto možnost nemá). Také pokud by oprávněný volič neodevzdal voličský průkaz na drive-in, do kterého podle místa trvalého pobytu náleží, a pak ho využil k hlasování na jiném volebním stanovišti. Stejně tak není možné předem zabránit tomu, aby osoba odhlasovala vícekrát do zvláštní přenosné volební schránky ve více krajích. Samozřejmě to znamená, že taková osoba porušila současně i předpisy o karanténě nebo izolaci, neboť se musela přemístit na území jiného kraje.

Přestupkem je také odhlasovat ve volbách do Poslanecké sněmovny nebo referendu některým ze zvláštních způsobů hlasování a zároveň klasicky ve volební místnosti. K tomu by teoreticky mohlo dojít u pracovníka uzavřeného pobytového zařízení, který by např. nejprve odhlasoval v běžné volební místnosti v okrsku, kde je zapsán ve výpisu ze stálého seznamu voličů, a poté ještě zvláštním způsobem hlasování v rámci směny, kterou nastoupil v uzavřeném pobytovém zařízení.

Postupy, jak zabránit dvojímu hlasování, by představovaly nepřiměřenou administrativní zátěž a zpracování osobních údajů neproporcionální sledovanému cíli, kdy by si krajské úřady, resp. komise pro hlasování, musely průběžně vzájemně vyměňovat, nebo on-line sdílet seznamy oprávněných voličů. Vychází se také z toho, že cílem voličů není ve volbách podvádět.

Pokud by však k výše uvedeným případům dvojího hlasování došlo, budou posléze odhaleny, a to obecním úřadem nebo okrskovou volební komisí v obci trvalého pobytu voliče. U takového voliče se totiž sejde od krajských úřadů více informací o tom, že volič hlasoval zvláštním způsobem hlasování.

Jiným typem přestupku je pokus o dvojí hlasování, který nastává, pokud např. volič požádá o hlasování do zvláštní přenosné volební schránky u více krajských úřadů. To může rovněž zjistit až okrsková volební komise v místě, kde je volič zapsán ve stálém seznamu voličů a kde se tak sejde hlášení od více než jednoho krajského úřadu, že tento volič požádal o zvláštní způsob hlasování. V tomto případě může být jednání voliče odhaleno ještě před tím, než vícekrát odhlasuje.

Posledním přestupkem, který je v tomto ustanovení upraven, je uvedení nesprávného nebo neúplného údaje na čestném prohlášení, které je podle § 4 odst. 2 jedním z prostředků, jak lze prokázat, že volič se nachází v karanténě nebo izolaci. Tohoto přestupku se nemůže dopustit pracovník oprávněný hlasovat při pobytovém zařízení, protože možnost hlasovat zvláštním způsobem hlasování u něj nevychází z toho, že by se nacházel v karanténě nebo izolaci.

Věcně příslušný k projednávání všech přestupků je krajský úřad podle místa trvalého pobytu fyzické osoby. Pokutu lze uložit až do výše 5 000 Kč, resp. 10 000 Kč.

K § 28 – Společná ustanovení

Společná ustanovení postihují obecná pravidla aplikace tohoto zákona.

Ustanovení, která se týkají krajských úřadů, se vztahují i na Magistrát hlavního města Prahy, ledaže jsou pro něj výslovně nastavena odlišná pravidla.

Úkoly, které plní Český statistický úřad, krajský úřad a obecní úřad podle tohoto zákona, jsou výkonem státní správy, neboť tyto úřady jsou v postavení volebních orgánů.

Upravuje se též oprávnění krajského úřadu využívat pro účely úkolů vyplývajících z tohoto zákona některé referenční údaje ze základního registru obyvatel, případně údaje z informačního systému evidence obyvatel, které jsou vymezeny taxativním výčtem. Krajský úřad využívá tyto údaje při sestavování seznamu oprávněných voličů pro komise pro hlasování, při ověřování místa trvalého pobytu na základě čísla cestovního pasu, kterým se oprávněný volič prokáže komisi pro hlasování, a dále při předávání údajů o oprávněných voličích obecním úřadům. Přístup k údajům o adrese místa trvalého pobytu automaticky zahrnuje i údaj o okrese.

Povinnost zachovávat mlčenlivost uložená osobám, které se podílejí na činnosti volebních orgánů, má zajistit, aby tyto osoby nešířily informace o tom, komu byla nařízena karanténa nebo izolace v souvislosti s onemocněním covid-19. Jde o to, aby obava z rozšíření těchto informací nepůsobila na oprávněné voliče jako odrazující faktor při rozhodování, zda budou ve volbách hlasovat.

Vzhledem k tomu, že potvrzení poskytovatele zdravotních služeb o nařízené karanténě nebo izolaci z důvodu onemocnění covid-19 je jedním ze způsobů, jak může volič prokázat, že je oprávněným voličem, je žádoucí výslovně stanovit, že se toto potvrzení na žádost voliče nijak nezpouští. Pro oprávněného voliče půjde o důležitý dokument, který pro něj bude zárukou možnosti odhlasovat některým ze zvláštních způsobů hlasování. Tímto potvrzením může být buď tzv. průkaz pojištěnce, který je součástí vystavené e-neschopenky, anebo jiné neformální potvrzení lékaře, které dokládá nařízení karantény nebo izolace z důvodu covid-19.

Způsob a formu vedení seznamů oprávněných voličů, do kterých zapisují komise pro hlasování údaje o voličích, kterým byla vydána úřední obálka, stanoví a zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách. Je vhodné, aby podoba této evidence byla shodná na celém území. Ministerstvo vnitra tak učiní co nejdříve po nabytí účinnosti zákona.

Českému statistickému úřadu se ukládá sdělit krajským úřadům některé informace související s činností sčítací komise. Konkrétně jde o způsob uvádění údajů o volební účasti na zápise,

který sčítací komise vyhotovuje, a dále o určení přebíracího místa, které přebere výsledky od sčítací komise.

Ve volbách v roce 2021 může být s ohledem na riziko onemocnění covid-19 značně problematické obsadit okrskové volební komise, a to i při navýšení odměny o 500 Kč. Umožňuje se proto, aby minimální počet členů komise, který stanovil starosta na více než 5 členů, bylo možné za určitých okolností snížit na zákonnou minimální hranici 5 členů. Podle volebního zákona platí, že minimální počet členů okrskové volební komise stanovuje starosta obce nejpozději 60 dnů přede dnem voleb s tím, že minimální počet stanovený starostou nesmí být nižší než 5. Pokud by při ustavování okrskové volební komise nebylo dosaženo nejnižšího stanoveného počtu členů okrskové volební komise stanoveného starostou, nebo poklesne-li ve dnech voleb počet členů komise pod nejnižší stanovený počet, pak se minimální počet členů komise stanovený starostou, který by byl větší než 5, snižuje na 5. Znamená to, že v takovém případě postačuje, když starosta zajistí dojmenování počtu členů na 5. Tím není dotčeno, že v okrscích do 300 voličů postačují i nadále pouze 4 členové. Pokles počtu členů okrskové volební komise pod 5 v průběhu hlasování není důvodem pro přerušení hlasování. Starosta však musí neprodleně dojmenovat členy na minimální počet 5 členů, resp. 4 členy v okrscích do 300 voličů.

Tento zákon počítá s tím, že některé zvláštní způsoby hlasování budou probíhat ve dnech předcházejících dnům hlasování podle volebního zákona (drive-in ve středu a hlasování při pobytových zařízeních ve čtvrtek), přičemž se jedná o zákon, který nabude účinnosti až v době, kdy volby do Poslanecké sněmovny jsou již vyhlášeny. Prezident republiky vyhlásil volby na volební dny pátek a sobotu (8. a 9. října 2021) v době, kdy mu nemohlo být známo, že provedení některých způsobů hlasování speciální volební zákon dodatečně upraví již na středu a čtvrtek volebního týdne. Je proto žádoucí, aby prezident republiky dodatečně vyhlásil i dny pro konání těchto zvláštních způsobů hlasování. Použití lhůty pro vyhlášení voleb podle příslušného ustanovení volebního zákona se tímto zákonem vylučuje. Pro vyhlášení dnů konání zvláštních způsobů hlasování je stanoven nejzazší termín 20. září 2021 proto, aby jednotlivé úkony volebních orgánů, pro které tento zákon stanoví lhůtu (informování o umístění volebního stanoviště a informování o telefonním čísle pro příjem žádostí o hlasování do zvláštní přenosné volební schránky) již probíhaly po tomto dodatečném vyhlášení dnů voleb. Termín vyhlášení dnů konání zvláštních způsobů hlasování je fakticky omezen i nejbližším možným datem (15. září 2021), které vychází z ustanovení § 3 upravujícího podmínky, za nichž se zvláštní způsoby hlasování použijí.

Je žádoucí, aby odměna členů komisí pro hlasování a členů sčítací komise byla osvobozena od pojistného na veřejné zdravotní pojištění stejně, jako jsou od něj obecně osvobozeny odměny členů okrskových a zvláštních okrskových volebních komisí (výjimka podle § 5 písm. a) bod 7. zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Při aplikaci zákona č. 350/2020 Sb. pro ně byla tato výjimka na základě souhlasného vyjádření Ministerstva zdravotnictví dovozována na základě analogie. Pro zvláštní způsoby hlasování ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021 se navrhuje toto již výslovně upravit.

K § 29 – Změna zákona o místním referendu a o změně některých zákonů

K § 30 – Změna zákona o krajském referendu a o změně některých zákonů

Zatímco podmínkou pro odložení konání voleb je vyhlášení nouzového stavu a přijetí zákona o odložení voleb (čl. 10 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky), dopad na konání místního referenda má automaticky již samotné vyhlášení nouzového stavu. Podle § 5 odst. 2 zákona o místním referendu platí, že na území, na kterém se má místní referendum konat, se po dobu trvání nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu běh lhůt podle tohoto zákona přerušuje a místní referendum se nekoná.

Zkušenost s nouzovým stavem v roce 2020 – 2021 ukazuje, že citované ustanovení zákona o místním referendu by za určitých okolností mohlo vést k paradoxním případům, kdy vyhlášený nouzový stav by sice nebránil konání voleb, avšak konání místních referend by muselo být automaticky odloženo. Prakticky by to znamenalo, že v obci, ve které bylo vyhlášeno místní referendum na stejný termín jako volby, aby se uskutečnilo s volbami v souběhu, by voliči mohli přijít do volebních místností odhlasovat ve volbách, ale nemohli by odhlasovat v místním referendu.

Navrhuje se proto doplnit do § 5 zákona o místním referendu další odstavce, podle kterého automatický odklad konání místního referenda v době krizového stavu (zahrnuje nouzový stav, stavu ohrožení státu nebo válečný stav) neplatí, pokud má místní referendum probíhat současně s volbami, které se i v době krizového stavu konají.

Obdobná změna se navrhuje i v zákoně o krajském referendu.

K § 31 – Účinnost

S ohledem na krátký čas do doby konání voleb, pro které je tento zákon určen, a nezbytnost zahájit přípravy na zajištění úkolů vyplývajících z tohoto zákona je nutné, aby zákon nabyl účinnosti již dnem následujícím po dni jeho vyhlášení. Takovéto nastavení účinnosti je podle § 3 odst. 4 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, možné, vyžaduje-li o naléhavý obecný zájem. Ten předkladatel spatřuje v nutnosti adekvátně reagovat na vývoj epidemické situace za účelem ochrany ústavních práv voličů, kteří by jinak z důvodu izolace nebo karantény nemohli ve volbách hlasovat.

V Praze dne 14. června 2021

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

1. místopředseda vlády a ministr vnitra:

Jan Hamáček v.r.

Text částí zákonů v platném znění s vyznačením navrhovaných změn

Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů

§ 5

Den a doba hlasování v místním referendu

(1) Hlasování v místním referendu se koná v jednom dni. Koná-li se hlasování v místním referendu současně s volbami do zastupitelstev obcí, do zastupitelstev krajů, do některé z komor Parlamentu České republiky, do Evropského parlamentu nebo s volbou prezidenta republiky, koná se ve stejnou dobu, která je stanovena pro konání voleb; věta první se nepoužije.

(2) Na území, na kterém se má místní referendum konat, se po dobu trvání nouzového stavu, stavu ohrožení státu⁶⁾ nebo válečného stavu (dále jen „krizový stav“)

a) běh lhůt podle tohoto zákona přerušuje,

b) místní referendum nekoná; den konání místního referenda stanoví zastupitelstvo obce, zastupitelstvo města, zastupitelstvo městské části nebo zastupitelstvo městského obvodu (dále jen „zastupitelstvo obce“) nebo zastupitelstvo statutárního města a zastupitelstvo hlavního města Prahy (dále jen „zastupitelstvo statutárního města“) tak, aby se konalo nejpozději do 90 dnů po ukončení krizového stavu.

(3) Odstavec 2 se nepoužije, jestliže má místní referendum probíhat společně s volbami, které se i v době krizového stavu konají.

6) Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.

Zákon č. 118/2010 Sb., o krajském referendu a o změně některých zákonů

§ 5

Den a doba hlasování v krajském referendu

(1) Hlasování v krajském referendu se koná v jednom dni. Den a dobu konání krajského referenda stanoví zastupitelstvo kraje. Koná-li se hlasování v krajském referendu současně s volbami do zastupitelstev obcí, do zastupitelstev krajů, do některé z komor Parlamentu České republiky, do Evropského parlamentu nebo s volbou prezidenta republiky, koná se ve stejnou dobu, která je stanovena pro konání voleb; věta první se nepoužije.

(2) V kraji, v němž se má krajské referendum konat, se po dobu trvání stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu⁶⁾ (dále jen „krizový stav“)

a) běh lhůt podle tohoto zákona přerušuje,

b) krajské referendum nekoná; den konání krajského referenda stanoví zastupitelstvo

kraje tak, aby se konalo nejpozději do 90 dnů po ukončení krizového stavu.

(3) Odstavec 2 se nepoužije, jestliže má krajské referendum probíhat společně s volbami, které se i v době krizového stavu konají.

6) § 3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.

Čl. 43 odst. 1 Ústavy České republiky.